Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 40 (16263) | 1983 оной февралиин 17, четверг | Сэн 3 мүнгэн.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛАЙ УДЭР

ТАБЯАД ПРОЦЕНТЭЭР ҮЛҮҮЛЭГДЭЭ

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи гол жэлэй туршада бэелүүлхэ зорилгонуудаа эртэнэйхээ хараалжа, социалис уялгануудые жэлэй эхиндэ абаhан Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэд габшагай шангаар хүдэлжэ байна. Леспромхозой олон коллективүүд январь hарынгаа түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Тусхайлбал, И. П. Корпусовой хүтэлбэрилдэг мастерскэ участок 7005 кубометр модо бэлэдхэжэ, январь hарынгаа түсэбые холо үлүүлбэ. Тиихэдэ В. И. Титовой ударидаг бригада модо бэлэдхэхэ түсэбөө аяар 48,6 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ.

— Ниитын болон ажалай хүдэлмэри hайжаруулха талаар абаhан тодорхой хэмжээнүүдээ бодото дээрэ бэелүүлжэ эхилhэнэймнай ашаар амжалтанууд туйлагдана. Мүнөө манай коллективтэ ажалhаа таhалдаг, али журам эбдэhэн нэгэшье хүн үгы, — гэжэ Иван Петрович Корпусов хөөрэнэ. — Гадна ганса журам шангалhанаймнай бэшэ, харин гэшүүн бүхэнэй даалгабаряа хангажа, үнэн сэхэ hанаагаа оролдон хүдэлөөд байгаа ажалай бүтээсэ дээшэлэнгүй яхаб.

О. В. Саркисян, Д. Д. Красиков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг жолоошодой томоохонхон экипажнууд бригадаа подрядай гурилаар hэлгэлээ хүдэлжэ эхилhэнhээ хойшо, январь hарын туршада горитойхон амжалта туйлаба. Олег Вартомовичай ударидаг бригадын жолоошод январь hарын туршада 2979 кубометр модо хүргэхэ түсэбтэй hаа, тэрэнээ 4257 кубометртэ хүргэhэн байна.

Леспромхозой эдэ түрүү коллективүүд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые сүм дүүргэхэ, мүн Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойе ажалай амжалтатай угтахын тула бүхы хүсэеэ зүүлэн оролдоноо.

Д. ТУМАНОВ.

ШЭНЭ ХҮСЭТЭЙГӨӨР ХҮДЭЛХЭДӨӨ

Түрэл Коммунис партиингаа түүхэтэ XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, манай шубуунай фабрикынхид үнгэрhэн жэлдэ, мүн шэнэ жэлэй түрүүшын hарада муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлаа hэн.

Энээниие тайлбарилан харуулхын тула хэдэн тоо, баримтануудые дурдая. Жэшээлхэдэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ фабрикын цехүүд хамта 82,4 миллион үндэгэ суглуулха, тэрэнэйгээ 77,4 миллиониинь гүрэндэ худалдаад, түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргэhэн юм. Мүн нёдондо 9722 центнер шубуунай мяха абажа, 7740 центнерыень гүрэндэ худалдаа. Худалдагдаhан мяхан, үндэгэнэй шанар hайн байhан [illegible]

раа. Дуршэлтэй бэрхэ шубуушад-операторнууд В. А. Максимова, Р. Ф. Рафикова, слесарь-операторнууд А. Ю. Хамагаева, С. А. Родионов, шубуушад З. А. Пичугова, А. П. Глотова болон бусад байhан hайн үрэ дүнгүүдые туйлаа hэн.

Тээмэндэ фабрикын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатай суглаан болоод, тэндэ байгша ондо хэхэ ажалай түсэб, даабари зүбшэн хэлсэгдэhэн, дээшэлүүлhэн социалис уялганууд абтаhан байна.

Жэшээлхэдэ, энэ 1983 ондо бүхэдөө 86 миллион үндэгэ суглуулха, жэл соо бүхы тахала болон дальбараанай шубуудые хамтадаа 8600 центнерээр нэмэжэ, гүрэндэ 81,2 миллион үндэгэ, 7800 центнер шубуунай мяха худалдаха гэжэ манай фабрикынхид шиидэhэн. Тиигэжэ продукци үйлэдбэрилгын хэмжээ, худалдаха мяха, үндэгэнэй шанарые дээшэлүүлхэ, шубуунай мяхын дээжэ ажалтай эдихэ түсэбэй ба тобшо хэмжээ болон hайжаруулха эхилээ. Тиихэдэ мяха худалдахаарнай тэрэнэй удхатай бүхы худалдаа гэжэ хүдэлжэ байгаабди. Тиимэhээ 240,1 үндэгэ суглуулhан.

Буряад оронойнгоо 60 жэлэй ойн баярые ажалай амжалтаар угтаhан тула мүнөө [illegible] коллективэй энэ удэр болотор үндэгэ 40,2 миллион үндэгэ, 3500 центнер шубуунай мяха худалдахын түлөө тэмсэжэ энэ нэмэлтэ уялганууд абаа.

Тэдэнэй шубуунай байрануудай hэлгэлтэ шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ, түсэб ба үндэгэ дүүргэлгэдэ ажал hайжаруулха [illegible] болохо. Энэ янзаар алдар уялга бүтээхын мүрысөөндэ түрүүлэн гаргаhан [illegible] шубуушадай ажаллагын [illegible].

Түбхын түрүүн үйлэдбэриин участогой бүхы хүдэлмэрилэгшэд хабаадалгатай социалис мүрысөөн тодорхойгоор, ашаг үрэтэйгөөр эмхидхэгдэнэ, тэрэнэй эмхидхэгдэлгэ сайн hэлгэлтэдэ [illegible] гаргагдадаг болонхой, түрүү hэлгэлтэнүүд 5 байрын шубуудай тэжээлтэй бүгэдэ гүнзэгы удаа гаргаhан бригаданууд [illegible] ажахы эрхилhэн [illegible] байна.

Шубуушадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ слесарь-оператор П. Г. Акуловай хүтэлдэг цехэйхид нёдондо шалгаржа, эмэ тахла бүхэнhөө 261 үндэгэ; шубуушан Г. А. Мясникова 259 үндэгэ абаад, мүрысөөндэ эрхимлэжэ гарhан.

Саашадаа шубуунай байрануудай тоо нэмэжэ, тэжээлэй шанар hайжаруулха, үйлэдбэриин зардал бууруулха, шубуудай мяха хүдэлмэри элирүүлхэ ба зорилгонуудые табинабди. Энэмнай ашаар фабрикада ажалай бүтээсэ нёдондонойхиhоо 4,5 процентээр дээшэлүүлхэ, хүдэлдэг хүн бүхэнэй жэл соо 30 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилгые туйлаха байнабди. Түлишэ, электрын элшэ хүсэ, тэжээл алмаха, арбалжа, жэл соо 3 миллион түхэригэй сэбэр ашаг олзо оруулха түлөө тэмсэхэбди.

Байгша оной үнгэрhэн январь hарын дүнгүүдые харахада, фабрикын коллектив удаа табиhан ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хүсэд аргатай байна. Тусхайлбал, январь hарада түсэбэй ёhоор 6,9 миллион үндэгэ абаха зэргэтэй байhан hаа, бүхыдөө 7,5 миллион үндэгэ суглуулаабди. Харин нёдондо энэ үедэ 6 миллион 975 мянган үндэгэн абтаhан байна. Тиихэдэ гүрэндэ 6,8 миллион үндэгэ худалдаха гэжэ гү, али hарын түсэб холо үлүүлэгдээ. Нёдондонойхи энэ үеhөө хойшоошье жэшээтэй олон үндэгэн бэлэдхэжэ пунктда оруулагдаа. Гадна үнгэрhэн жэлэй энэ үемэнэйхи орходоо мяха тахала бүриhөө үндэгэн олон абтажа, маханшье горитой худалдагдаба.

Цехүүдэй, звенонуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ дальбараанууд болохо үндэгэ суглуулдаг цехэй шубуушад Е. М. Карчевская, В. С. Котлякова гэгшэд hарынгаа түсэбые 116 процент дүүргээд түрүүлжэ гараа. Промышленно зоohын 4-дэхи цехэй Н. Г. Акуловай, 11-дэхи цехэй С. А. Родионовой хүтэлбэрилдэг звенонуудай шубуушад үндэгэ абаха түсэбөө, hарын даабаринуудые 122,2—135,6 процент дүүргэжэ байна.

Манай шубуушад ажалайнгаа энэ эршэ захашье hулаадхангүй хүдэлжэ, саашадаашье hара, квартал бүхэнэй түсэбые, социалис уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гэhэн эрмэлзэлтэйгээр ажаллана.

В. ЦЫБИКОВ.
Улаан-Үдын районой Сотниковско шубуунай фабрикын ахамад экономист.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДЕКАДАНУУД

Манай «Теплоприбор» заводто дэлгэрhэн социалис мүрысөөн габшагай ажалай гурбан шата дамжан үргэлжэлжэ байна. Профсоюзуудай XVII съездые хүндэтгэн, түрүүшын, СССР-эй байгуулагдаhан 60 жэлэй ойдо удаадахи, түрэл Буряад республикымнай 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ hүүлшын, гурбадахи шата зорюулагдана.

Мүнөөшье ябажа байгаа гурбадахи шатымнай социалис мүрысөөнэй дүн декада декадаар гаргагдана. Январиин түрүүшын арбан хоног, жэшээлхэдэ, БАМ-ай барилгашадта зорюулагдаhан байгаа. Нүгөө хоёрынь Кабанскын, Сэлэнгын районуудта зорюулагдаа. Харин ниислэл хотынгоо Железнодорожно райондо февраль hарын нэгэдэхи декадые зорюулаабди. Декада бүриин дүнгөөр илажа гараhан цехүүд, участогууд болон бригадануудта дамжуулгын улаан тугууд барюулагдадаг юм.

Железнодорожно райондо зорюулагдаhан hүүлшын декадын дүнгөөр гол цехүүдэй дундаhаа штамповко бэлэдхэдэг цех (начальнигынь В. П. Красикова, хамhабариин цехүүд cooho заhабарилгын-механическа цех (начальнигынь Ю. А. Лобашов), мастерскэ участогуудай дундаhаа Б. П. Эрдынеевэй даадаг штамповкын участок, бригаданууд cooho токарна автомадуудые заhадаг И. Д. Киневой бригада түрүүлжэ, дамжуулгын вымпелнүүдтэ хүртэбэ.

Удаадахи декадамнай Захааминай райондо зорюулагдана.

Е. ТУМАНОВА,
заводой ажалай ба салин хүлhэнэй таhагай хүдэлмэрилэгшэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Прибайкалиин районой «Зырянский» совхозой Зырянскын hүнэй фермын коллектив hү haaxa, гүрэндэ худалдаха талаар абаhан социалис уялгаа амжалтатайгаар дүүргэhэн байна. Фермын hаалишад үнээн бүриhөө урда жэлэйхиhээ hү нилээд эхээр haahaн байха юм. Ажалдаа эрхим амжалта туйлаhан hаалишад эндэ олон. Жэшээлхэдэ, Т. И. Патрахина, Т. Н. Колмакова, Г. В. Арефьева гэгшэд жэлэй туршада даалгагдаhан үнеэн бүриhөө 2.021-hээ 2.395 килограмм хүрэтэр hү haaжa гаргаа.

Түрүү фермын эбтэй эетэй коллектив байгша ондо нёдондонойхиhоо бүри

hҮ hААЛИНЬ ДЭЭШЭЛНЭ

ехэ hү haaxa гэжэ шиидээд, шанга тэмсэл хэжэ байна. Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозойхидой жэшээгээр социалис мүрысөөндэ оролсоод, үбэлэй сагай үедэ үнеэн бүриhөө 900 килограммhаа бага бэшэ hү haaxa, гүрэндэ худалдадаха, бүхы hүнэйнгөө 80 процентнэ бага бэшые нэгэдэхи сортоор тушааха, 100 үнеэн бүриhөө 96 тугал абаха, түрүү хүнүүдэй дуршэлые үргэн дэлгэрүүлхэ гэhэн уялга тэдэнэр абанхай юм.

П. ХАЛТАНОВ.

ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН, «ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНТО АХАЛАГША ХОНИШОН ДУЛМА ДОРЖИТАРОВНА БУДАЕВА РЕСПУБЛИКЫН СУУТА ХОНИШОДОЙ НЭГЭН ЮМ. ТЭРЭ СЭЛЭНГЫН РАЙОНОЙ XX ПАРТСЪЕЗДЫН НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗДО 18 ЖЭЛ ХОНИШОНООР ХҮДЭЛЖЭ ЯБАНА. ДУЛМА ДОРЖИТАРОВНАГАЙ ХУРЬГА АБАХА, НООhО ХАЙШАЛХА ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭЭГҮЙ ЖЭЛ ГЭЖЭ БАЙГААГҮЙ. ҮБhЭ ТЭЖЭЭЛЫЕ ӨӨhЭДӨӨ hАЙН ШАНАРТАЙГААР БЭЛЭДХЭДЭГ БОЛОhООР ҮНИНЭЙ.

СУУТА ХОНИШОН 580 ЭХЭ ХОНИДТОЙ. Д. Д. БУДАЕВА hҮҮЛЭЙ МЭДЭЭГЭЭР ДҮРБЭН ЗУУГААД ХУРЬГА АБААД, ТҮЛЖҮҮЛЖЭ БАЙНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МЭДЭЭЖЭ ХОНИШОН Д. Д. БУДАЕВА.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ОЛОН ВАГОН АЛМАГДАБА

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гол гурбадахи жэлэй эхинhээ Зүүн-Сибириин түмэр замай Мысовая станциин хүдэлмэришэд эрхим hайнаар хүдэлжэ, январь hарынгаа түсэбүүдые холо үлүүлэн дүүргэбэ. Гол түлэб ашаа буулгаха ба тээхэ үедэ вагонуудай зогсолтын сагые эрид доошолуулхын түлөө тэмсэл ябуулагдаа. Тиин энэ станциин коллектив вагон бүхэндэ 20 часай туршада ашаа ашаха, буулгаха гэhэн социалис уялга абаhан haa, вагоной миин зогсолгын сагай нормые 15,2 час хүрэтэр доошолуулжа шадаhан байна. Январь hарын туршада 62 вагон ашаалха түсэбынь 56 вагоноор үлүүлэн дүүргэгдээ. Тиихэдэ транзитна вагонуудые 0,7 часай туршада алад гаргаха нормонь 0,66 час хүрэтэр доошолhон, тэдэниие ашаха сагынь 0,5 час хүрэтэр бага болоhон байха юм. Станци дээгүүр гарадаг бүхы поездын 12 процентые түргэн аргаар ябуулха гэhэн уялганшье 6 процентээр үлүүлэн дүүргэгдээ.

Мысовая станциин түмэр замшадай даалгагдаhан хүдэлмэридөө харюусалга ехэтэйгээр хандаhан, габшагай шангаар ажаллаhанайнь ашаар гол шухала түсэбүүдынь үлүүлэн дүүргэгдэжэ, 517 вагон алмагдаба.

Коллективэйнгээ энэ амжалтада станциин дежурна Г. Е. Колбасенко, О. П. Шитикова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг халаан горитойхон хубитаяа оруулаа. Тус коллектив Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулагдан, станциин коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй манлайда дабшана.

С. БОГУСЛАВСКИЙ.

ОРДЕН БАРЮУЛАГДАА

РОСТОВ-на-ДОНУ. (ТАСС). Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ хотын ажалшадай эрэлхэг зориг харуулhанайнь, баатаршалга гаргаhанайнь түлөө, ажахын ба соёлой байгуулалтада амжалтануудые туйлаhанайнь түлөө Ростов-на-Дону хото Эсэгэ ороноо Хамгаалгын дайнай I шатын орденоор шагнагдаба. Үндэр дээдын шагнал барюулгада зорюулагдаhан ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй Ростовско гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан эндэ болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев суглаарагшадта халуун дулаанаар уттагдажа, суглаан дээрэ үгэ хэлээ. Эхэ оронойнгоо шагнал хайрада хүртэhөөрнь тэрэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Россин Федерациин правительствын үмэнэhөө Ростов-на-Дону хотын болон Ростовско областиин ажалшадые үнэн зүрхэнhөө халуунаар амаршалба.

Бүхы совет арадтал адли, ростовойхид Эхэ орондоо айхабтар дуратай, үнэн сэхэ байhанаа харуулан, хархис дайсаниие hамна бута сохижо, илалта туйлалгада хэлбэришэгүй хүсэл зоригтой байhанаа гэршэлээ hэн гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Улаан Армиин сэрэгшэд, тэрэ тоодо Доной хасагуудай дивизинүүд дайсанай хэдэ дахин бүлюу хүсэнүүдтэй баатар габьяатайгаар тулалдаhан байгаа.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ дайнай hүүлэй үе тухай хэлэхэдээ, Ростов-на-Дону, манай бүхы орондол адли, айхабтар ехэ зам гаталжа, индустриин эрдэм ба соёлой томо ехэ түб болотороо урган хүгжөө гэжэ тэмдэглэбэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринууд КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй hүлдэ доро бэелүүлэгдэжэ байна. Ороной урда табигдаhан зорилгонуудта Центральна Комитедэй бүтэмжэтэй hайн, гүнзэгы харюусалгатай хандасые КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Юрий Владимирович Андропо**вой хэлэhэн үгэ дотор найруулагдаhан заабари зүбшэлнүүдые арад түмэн hайшаан дэмжэнэ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ үгынгөө түгэсхэлдэ үндэр дээдын шагналаарнь городой ба областиин ажалшадые үшөө дахин амаршалаад, КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлахыень тэдэнэртэ хүсэбэ. Удаань суглаарагшадай альга ташалга доро хотын тугта орден зүүлгээ.

КПСС-эй Ростов-на-Дону хотын горкомой нэгэдэхи секретарь Б. И. Голозец, КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь И. А. Бондаренко, үйлэдбэриин түрүүшүүл, дайнай ба ажалай ветерануд үгэ хэлэхэдээ, үндэр дээдын шагналайнь түлөө гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр баясхалан хүргэжэ байhанаа мэдүүлээ. КПСС-эй, Совет гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политика манай Эхэ оронойсаашанхи hэлбэрэн бадаралгада, тэрэнэй экономико ба соёлой хүгжэлтэдэ, совет хүнүүдэй hуудал байдалые хэлбэришэгүйгөөр hайжаруулгада, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангалгада нүлөөлнэ гэжэ тэдэнэр тэмдэглэбэд.

Московско областиин Дмитровско районой «Рассвет» совхозой газар дээрэ ажаhуугшад hуурин тосхонуудаа саашадань хүгжөөжэ, болбосон түхэлтэй болгохо харгы замуудые хараалhан байна. Хүн зоной дунда асуулта хэhэнэй, социологическа гүнзэгы шэнжэлгэнүүдые хэhэнэй hүүлээр мэргэжэлтэд эсэсэй шиидхэбэри абаба: томо ехэ hуурин тосхонуудые саашадань хүгжөөжэ, бүри болбосон түхэлтэй, үзэсхэлэн hайхан болгохо.

КПСС-эй Московско обкомой февралиин 15-да болоhон пленум дээрэ иимэ жэшээ харуулагдаhан байна. КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй

ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД ХЭЛСЭГДЭБЭ

шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр хүдөө нютагуудые социальна талаарнь саашадаа шэнэдхэн хубилгахын тула областной партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэ.

КПСС-эй МК-гай нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп элидхэл соогоо «Рассвет» совхозые жэшээ болгон харуулхадаа, Москва шадархи бүхы колхоз, совхозуудые үргэлжэ дээрэнь болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри эхилээ гэжэ тэмдэглээ. 5 мянга шахуу hуурин тосхониие үргэдхэн хүгжөөхэ, болбосон hайн болгохо хэрэгтэй. Табан жэлэй дүүрэтэр область дотор бууса шадарай участогтай 3500 шахуу байшан гэр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаха.

Москва шадарай hуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохын тула харгынууд баригдана, ажахынууд оньhон техникээр хангагдана. Үйлэдбэриин гол фонднууд ургаа, гэр байрын ба соёлой-ажаhуудалай барилга үргэнөөр хэгдээ.

Гэбэшье болбосон түхэлтэй болголгын хүдэлмэри удаанаар, хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэhэн байна.

Областиин хүдөө нютагуудай hуурин тосхонуудые үргэлжэ дээрэнь болбосон түхэлтэй болгохо, бууса шадарай участогтай байрын гэрнүүдые баридаг үйлэдбэриин баазэнуудые хүгжөөхэ, хүдөө нютагуудта хүн зоной хубиин барилга хэхэдэнь туhалхын тула нэмэлтэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ гэжэ хараалhан тогтоол баталагдан абтаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев пленумэй хүдэлмэридэ хабаадаhан байна.

(ТАСС).

ЛЕКТОРНУУДЭЙ ЕХЭ УЯЛГА

КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, Эдеэ хоолой программые бэелүүлгын тодорхой асуудалнуудаар, парти, правительствын тогтоолнуудые олониитын дунда үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ гээшэ 3 миллион хүнhөө бүридэдэг лекторнуудэй хүндэтэй, харюусалгатай уялга мүн. «Знание» гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй, РСФСР-эй «Знание» бүлгэмэй правленинүүдэй февралиин 15-да Москвада болоhон нэгэдэмэл пленумдэ хабаадагшад энээн тухай хэлсэhэн байна.

СССР-эй Эдеэ хоолой программа болон тэрэниие бэелүүлхэ хэмжээнүүдые олоной дунда нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ талаар бүлгэмэй эмхинүүдэй хүдэлмэри зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа. Партиин аграрна политикые гүнзэгыгөөр ойлгуулха талаар хүдөөгэй ажалшадай дунда hүүлэй үедэ ябуулагдадаг лекционно-пропагандистска хүдэлмэри hайжаруулагдаа гэжэ тэмдэглэгдээ.

Ниитын-политическэ уншалганууд, бүлэг лекцинүүд, саг үргэлжэ хүдэлдэг лекторинууд, «түхэреэн столой» уулзалганууд, асуудал болон харюугай үдэшэнүүд ажалшадта үргэнөөр hайшаагдадаг болонхой. Хүдөө ажахын эрдэмэй арадай университедүүд үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байна.

Пленумдэ хабаадагшад лекционно пропагандые эмхидхэлгэдэ, тэрэнэй удха шанарта ушаржа байhан дутуу дунданууды гүнзэгыгөөр, эрилтэ ехэтэйгээр шэнжэлhэн, тэрэнэй ашаг үрэ болон шанарые дээшэлүүлхэ харгы замуудые хараалhан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай пропагандын таhагые даагшын орлогшо П. К. Лучинский пленумэй хүдэлмэридэ хабаадаhан байна.

(ТАСС).

[Х]ҮН БҮХЭН [Х]АРЮУСАЛГАТАЙ

[...]бан нэгэдэхи табан жэлэй гол үндэhэн, гурбадахи [...]эхилhээр hара хахадhаа үлүүхэн саг үнгэрбэ. Энэ [...]арадай ажахын бүхы hалбаринуудай олохон ажал[...]коллективүүд үнгэрhэн жэлэйнгээ үрэ дүнгүүдые [...]элэн хаража үзөөд, байгша ондо бэелүүлхэ зорил[...]даа тодорхойлжо, шэнэ социалис уялгануудые аба[...]ляхан болоhон үйлэдбэриин түрүүшүүлэй зүблөөн[...]абаадагшад республикынгаа ажалшадай 1983 оной [...]нуудые баталаа. Тэндэ хэлэгдэhэнэй ёhоор, урда[...]тон хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонууд табиг[...] байна. Жэшээнь, республикын промышленностиин [...]мэришэд жэлэй түсэбhөө гадуур аяар 4,4 миллион [...]нтэй продукци үйлэдбэрилхэ гэжэ шиидэв. Тиихэ[...]үдөөгэй ажалшад гүрэндэ 68 мянган тонно мяха, [...]мянган тонно hү, 155 миллион үндэгэ, 7200 тонно [...] худалдаха байhанаа мэдүүлбэ. Эгээл нимэрхүү [...]лүүлэгдэhэн уялгануудые манай барилгашад, тран[...] ба хэлхеэ холбооной, худалдаа наймаанай болон [...]н эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд [...] даажа абаhан байна. Мүн Байгал-Амарай алдарта [...]замшад, Гусиноозерско ГРЭС-эй энергетигүүд аса[...]э зорилгонуудые урдаа табяа.

[...]шолходо, энэ жэлдэ хэхэ, бүтээхэ юумэмнай тон [...]ба хүшэр болоно. Зүгөөр тэрэнээ хараалагдаhан [...]р соогоо, hайн шанартайгаар дүүргэгдэхэ байhан[...]ямаршье hэжэг түрэнэгүй. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй [...]й ноябриин (1982 он) Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэ[...]үдээр урмашан баясаhан үргэн ниитэ ажалша зон, [...] үедэ туйлай ехэ политическэ болон ажалай дэб[...]н оршон байдалда хүдэлжэ байнхай. Тиигэжэ хаа [...]гүй социалис мүрысөөнэй эршэ улам шангадана, [...]аша үрэ ехэтэй болоно. Энэ hайн hайхан хүдэлөөн[...]дьнхидаал адли үйлэдбэриин түрүүшүүл эдэбхитэй[...]хабаадажа, үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ [...]лжа ябана. Тэдэнэй тоодо авиационно заводой соло[...]розеровщик, Ленинэй, Ажалай Улаан Тугай ор[...] коммунист, Улаан-Үдын городской Соведэй де[...] Дмитрий Григорьевич Степанов ороно. Энэмнай [...]станок дээрэ нэгэ доро хүдэлдэг, үйлэдбэрилэн гар[...] продукцияа нэгэшье голодоhогүйгөөр тушаадаг ал[...] болоhон жинхэнэ мэргэжэлтэ мүн. Тэрээндэ [...]ССР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэ[...]үндэтэ нэрэ зэргэ hая олгогдоо. Ажалдаа шэнэ онол [...]хэрэглэхэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, шэнэ тех[...]ашаглаха гээшэ тэрэнэй нэрэ хүндын шэн габьяа[...]эрэг болонхой. Тиимэл хадаа саг үргэлжэ алдартай [...] олоной дунда хүндэтэй ямбатай ябана бшуу. [...] арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада өөhэдынгөө [...]ые оруулхын тула үнэн зүрхэнhөө оролдожо, хамаг [...]жэл шадабаряа, хүсэл эрмэлзэлээ зорюулжа ябаг[...]он олон. Эгээл эрхимэй эрхимүүд, нэрлэбэл, М. И. [...]нэй нэрэмжэтэ локомотивна депогой тепловозой [...]ист Станислав Дмитриевич Казимиров, прибор-бү[...]н нэгэдэлэй слесарь Мария Филипповна Никола[...] Прибайкалиин районой Итанцын леспромхозой трак[...] Анатолий Александрович Гончаров, шэлэй заво[...]машинист Геннадий Яковлевич Литвинцев, СССР-эй [...]лэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй [...]адай Юнхэрэй уурхайн үрэмдэгшэ Юрий Констан[...]ич Москвитин, Хяагтын «Родина» колхозой меха[...]р Иван Сергеевич Алемасов, Хурамхаанай районой [...]аанай совхозой хонишон Дамба Хубусгеевич Дам[...] Ахын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мал адуулаг[...]аниил Дабаевич Дабаев, Кабанскын Хандалын сов[...] hаалишан Любовь Андреевна Изюрьева, Улаан[...] шубуунай фабрикын шубуушан Галина Алексан[...] Мясникова болон бусад үнгэрhэн жэлэй дүнгүү[...] республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ. Энэ[...]урда тээхэнэ хэдэн арбаад түрүүшүүлнай ажал хү[...]ри дээрээ онсо шалгараа.

[...]лай нимэ алдар соло нимагтал даалгагдаhан хэрэг[...]коммунис ёhоор хандажа, үндэр бүтээсэ туйлахын [...]үсэд шангаар оролдоhоной, хатуу журам сахин хү[...]эй ашаар туйлагдаа гэхэдэ алдуутай бэшэ. Эдэнэр [...]ба хамтын хэрэгтэ үнэн зүрхэнhөө hанаагаа зобо[...]үн сэдьхэлhээ оролдожо ябадаг, эдэбхи үүсхэл ехэ[...]эшхэлээр баян хүнүүд болоно. Ушар иимэhээ тэдэ[...]жэшээе, үнэн сэхэ ажал хэрэгүүдые арад зомнай, [...]партимнай үндэрөөр сэгнэнэ ха юм. Ушарынь, мү[...] үүсхэгшэдэй халуун уряа, hайхан жэшээ ехэ уд[...]нартай. Яахадааб гэхэдэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэ[...]тсагшадай уряагаар шэнэ эдэбхи үүсхэл хүгжэн ба[...] үйлэдбэриин нөөсэ, арга боломжонууд элирүүлэг[...]рэглэгдэнэ. Илангаяа мүнөө үедэ али бүхы жура[...]лам шангадхахын түлөө эрилтын хурсаар табиг[...]байхада, бүришье гүнзэгы удхатай холын хараата [...]л болоно.

[...]ЖАЛАЙ, ТҮСЭБЭЙ, ГҮРЭНЭЙ ЖУРАМЫЕ hАЙ[...]УЛААГҮЙ hАА, БИДЭНЭР ТҮРГЭНӨӨР УРАГ[...] ДАБШАЖА ШАДАХАГҮЙБДИ», — гэжэ Ю. В. [...]пов Москвагай станок бүтээгшэдтэй уулзахадаа он[...] тэмдэглээ hэн. — АЖАЛ ХЭРЭГЭЭ ЭМХИ ГУРИМ[...] БОЛГОХЫН ТУЛА ҮНЭХӨӨРӨӨ ЯМАРШЬЕ КА[...]ЛЬНА hОМОЛОЛГО ХЭХЭ, ХЭРЭГГҮЙ, ТЕЭД [...]Н АША ҮРЭ ГЭЭШЭНЬ АРГАГҮЙ ЕХЭ ХА [...] УШАР ЕhО МЭДЭНГИ ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ [...]М МАНДА ХЭРЭГТЭЙ, ЭНЭЭНЭЙ АШААР [...]ДБЭРИ УРАГШАА ДАБШАХА ЗЭРГЭТЭЙ. ЖУ[...]И ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛЫЕ ЕХЭ УДХАТАЙ БОЛГОХО, [...]ДБЭРИИН ДААЛГАБАРИНУУДЫЕ ДҮҮРГЭХЭ [...]ТЭЙ, ТЭРЭНИИЕ СЭХЭ ХОЛБОХО ЕhОТОЙ[...]

[...]мэhээ энээн тушаа хүн бүхэнэй уялга угаа ехэ, хүн [...] ба харюусалгатайшье. Түбхын түрүүн үнэн сэхэ [...]ан бүхэн, ехэ багагүй, өөрынгөө ажабайдал болон [...]хүдэлмэриие бүхы талаhaань дахинаа хаража үзэ[...]гээд зүб тобшолол хэхэ зэргэтэй. Даалгагдаhан [...]аа бүри харюусалгатайгаар, зохёохы ёhoop хандажа [...] гээшэ мүнөөдэрэймнай хуули ёho, үглөөдэрэймнай [...]үндын хэрэг болохо ёhотой. Иимэ ёho заншал бай[...] хэрэгтэ нютагуудтахи партиина, совет, профсоюз[...]лон комсомолой организацинууд бүхы хүсөөрөө [...]хо болоно. Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын түлөө хүн [...] харюусалгые дээшэлүүлхэтээ хамта тэдэнэй [...]хүдэлмэриие, хүнгэдхэхын тула таатай зохид эрхэ [...] тогтоохо ушартай. Тиихэдэ ажалhаа hамшаха, гу[...]урам эбдэхэ, ажалдаа голодоho гаргаха, хайша хэ[...]эээн бусаар хандаха ябадалые элишэлхэ, хурсаар [...]шэлхэ, дары усадхаха хэрэгтэй.

[...]үү дүй дүршэл — манай баялиг. Ушар тиимэhээ [...]ялнгаа хамтын дадал шадабари болгохын түлөө со[...] мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхэ гээшэ [...]шухала хэрэг мүн.

ЭЛСҮҮЛХЫ, ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ХҮСЭ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Редакцида үнгэргэгдэһэн уулзалгада хабаадагшад.

А. ШОЙЖОЛОВ

1982 он манай ороной ажабайдалай хүгжэлтэдэ шэнэ хуудаһануудые бэшэһэн жэл мүн. КПСС-эй ЦК-гай майн, ноябриин Пленумүүд зарлагдажа, үндэһэн шухала, тон орёо зорилгонуудые тодорхойлһон байна. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн ажалай болон политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда һайндэрлэгдөө. Эдэ түүхэтэ ушарнуудтай дашарамдуулан, республикын али бүхы коллективүүдтэ социалис мүрысөөнэй хэээ хэээнэйхиһээ үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрһэниинь, ажалай ехэ амжалтануудай түйлагдаһаниинь эли.

Манай республикын хэдэн районууд болон ажалша коллективүүд Бүхэсоюзна, Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ илажа, дамжуулгын Улаан тугта, ехэ шагналда хүртэһэн байна. Тиихэдэ олон тоото түрүүшүүлэй шэн габьяата, габшагай ажал дээдэ сэгнэлтэдэ хүртөө.

Энэ ушарта коммунистнуудай үнэн сэхэ хэрэгэй үүсхэл эрмэлзэлэй ошотоһониинь, партийна организацинуудай ябуулжа байгаа эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриинь улам эдэбхижэһэниинь, тэрэнэй аша үрын дээшэлһэниинь бүтэдэндэ харагдана. Илангаяа социалис мүрысөө эмхидхэн дэлгэрүүлхэ, коммунистнуудай дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ, хиналта, али бүхы журам шангадхаха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа. Партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл нилээд баяжаа гэжэ тусгаарлан тэмдэглэхэ шухала. Партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин улам ургажа байгаа дүй дүршэлтэй дүтэ танилсаха хүсэлэнтэйгөөр редакциин журналистнууд партийна хүтэлбэрилэгшэдтэй ушардаг заншалта ээлжээтэ уулзалгаяа һаяхан эмхидхэбэ. Энэ нүхэр ёһоной хөөрэлдөөндэ КПСС-эй обкомой дэргэдэхи саг үргэлжын курсада һуража байһан республикын колхоз болон совхозуудай парткомууд ба партбюронуудай бүлэг секретарьнар уригдаһан байна.

Социалис мүрысөөнэй эмхидхэл, абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо шалгалта ба хиналта бэелүүлгэ, партийна, гүрэнэй, ажалай журам шангадхалга болон партийно-эмхидхэлэй бусад хүдэлмэриин шухала шухала асуудалнуудаар анхарал татамаар хөөрэлдөөн болоо.

Мүн үнгэрһэн жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд тухай хэлсэгдээ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбтэ даабаринууд болон абаһан социалис уялганууд амжалтатайгаар дүүргэхын, Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тула ямар ажал ябуулгын бэелүүлэгдэжэ байһан тухай дуулахада угаа һонирхолтой байгаа.

Энэ уулзалга дээрэ болоһон хөөрэлдөөн тухай тэмдэглэл уншагшадайнгаа анхаралда тобшохоноор дурадханабди.

ХИНАЛТА, ШАЛГАЛТА, ХАРЮУСАЛГА

Захааминай районой Хамниин совхозой парткомой секретарь В. Б. СОКТОЕВ:

—Абтаһан шиидхэбэринүүдэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһые хинажа, шалгажа байха асуудал дээрэ тогтохо гэһэн хүсэлни өөрын үндэһэтэй гээд тоолохо байнаб. Юуб гэхэдэ, энэмнай партийна организациин бүхы ажал ябуулгаяа ямар онол аргануудые хэрэглэн, хүдэлдэг байһые харуулжа үгэдэг бшуу. Мүн шиидхэбэриин болзор соогоо бэелүүлэгдээд байхада, коллективэй ажал хэрэгүүдтэ тон зүб нүлөөн үзүүлэгдэдэг гээшэ.

КПСС-эй ЦК гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор тус асуудалда тусгаар анхарал хандуулагдаа.

—«Нэгэл асуудалаар шэнэ шиидхэбэри бүхэн ямар ушарта дахин абтаха ёһотойб гэхэдэ, урдань абаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэгдэһэн хойно гү, али ямар нэгэ шэнэ ушарай гарахадал абтаха, энэ заатагүй дүүргэгдэхэ дүрим болохо ёһотой»,—гээд нүхэр Ю. В. Андропов онсолбо.

Бидэнэр абтаһан шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ хүдэлмэри ябуулалсанабди. Тиимэһээл коммунистнуудайнгаа хамтаараа абаһан шиидхэбэринүүдэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһые саг үргэлжэ шалгажа, тэрэниие бэелүүлхэ ябадалда дайралдаһан үйлэ хэрэгүүдые зүб мүрөөр, түргэнөөр шиидхэхэ хүдэлмэри ябуулжа байха зэргэтэйбди.

Манай райондо шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые шалгаха хэрэгтэ анхарал хандуулагданагүй гэхээр бэшэ. Жэшээлхэдэ, 1982 оной эхинһээ партиин райкомой тогтооһоной ёһоор, долоон хоногой эхин үдэртэ иимэ шалгалта, хиналта саг үргэлжэ хэгдэдэг болонхой. Энэ ушар тус хэрэг эмхидхэхэ, эрхилхэ ажал ябуулгадамнай онсо үүргэ дүүргэнэ. Иимэ шалгалтын бэелүүлэгдэдэг болоһонһоо хойшо совхозой партком шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые наринаар хинадаг, энэ асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулдаг болоһон байна. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин шухала һалбариие гуримшуулха талаар ехэ юумэн хэгдэдэг болоо.

Ажахын партийна суглаанууд ба комитедэйнгээ заседанинууд дээрэ тогтоол болон шиидхэбэринүүдые баталхадаа, нэн түрүүн бэелүүлмээр, тодорхой олон бэшэ шиидхэбэринүүдые абаха гэжэ оролдодогоди. Тодорхойлходо, партийна организациин суглаанай тогтоол парткомой заседаниин үедэ бүхы талаһаа хаража үзэгдэдэг юм. Гэбэшье суглаанда хабаадаһан коммунистнуудай һанамжа, ажаглалтанууд болон дурадхалнууд хараада абтажа, тогтоолдо нэмэлтэ, заһабари оруулагдадаг ааб даа. Хараалагдаһан хэмжээ ябуулгые ямар болзор соо бэелүүлхэб, тэрэнэй дүүргэлтын түлөө хэн харюусахаб гэһэн хэрэгүүдтэ анхаралаа тусгаар хандуулдагбди. Тиихэдэ абтаһан шиидхэбэринүүдые коммунистнууд болон харюусалгата тушаалтадта мэдээжэ болгохо хэрэг шадамараар эмхидхэхэ гэжэ оролдодог байгдана. Жэшээнь, парткомой заседанинуудта цеховэ парторганизацинуудай секретарьнар уригдадаг юм. Үгышье гэбэл, хаража үзэгдэһэн асуудалаар абтаһан тогтоол олошоруулагдажа, тэдээндэ эльгээгдэдэг гурим манда заншанхай.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй дүнгүүдые, «КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Кустанайн областиин Федоровско районой «Путь к коммунизму» колхозой партийна организациин хүдэлмэри тухай» партиин Центральна Комитедэй тогтоолые зүбшэжэ, тэдэниие дүүргэхэ зорилгонуудаа тодорхойлходоо, совхозой парторганизаци партийно - эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэриие бүхыдэнь һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан байна. Тиихэдээ шиидхэбэринүүдые хинажа байха хэрэгтэ мүн лэ анхаралаа хандуулаабди.

Асуудал: Тэдэнэйнгээ үндэһөөр һаяын сагта энэ асуудалаар ямар юумэ хэхэеэ байнабта?

Харюу: Март һарада суглаа үнгэргэхөөр харааланхайбди.

Асуудал: Урда тээнь болоһон партийна суглаанай шиидхэбэринүүдэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тушаа мэдээсэл удаадахи суглаан дээрэ хэгдэдэг гээшэ гү?

Харюу: Урдахи суглаанда абаһан тогтоолой бэелүүлэгдэһэн тухай гү, али ямар шалтагаанһаа уламжалан, тэрэниие дүүргэхэ хэрэгэй унжагайрагдаһан ту бүхэн дээрэ тоо

В. Б. Соктоев:

—Шиидхэбэри гэлтые ходо хин байхада, комму дээндэ үгтэһэн харюусалгатайгаа лоно. Тиихэдэ организаци КПС хэр наринаар тушаа хэдэн пар тоосоо жэлэй т гүй шагнадаг ю ройнь хүрэжэ ажахын кампани тэрэниие бэелү түлөө харюуса тоосодог байна.

Хэжэнгын рай Октября» сов мой секретарь НОБ:

—Хамниин комой хүдэлмэ ла нэгэ талые гоор, тааруу з мараар эрхилд хай эндэ хөөрэ бэринүүдэй хэр тусхай нэгэ үдэр даг ябадалые а гээд би һананаб иимэ тогтоогдо туршада ондоо рэгтэ һамаара риингөө тусхай римшуулха, зүб бии болоно ха

> «...ҮРГЭН НИИТЭ АЖАЛШАДАЙ ӨӨҺЭДЫНЬ ЭДЭБХИИЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ШУХАЛА. МҮНӨӨ ЭНЭМНАЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, СОВЕТ, ПРОФСОЮЗАЙ БОЛОН КОМСОМОЛОЙ ОРГАНУУДАЙ БЭЕЛҮҮЛХЭ ШУХАЛЫН ЗОРИЛГО МҮН. ПАРТИИН СУРТАЛ ҺУРГААЛНУУДЫЕ, ТҮСЭБҮҮДЫЕ, УРЯАНУУДЫЕ, ХЭНЭЙШЬЕ МЭДЭҺЭЭР, ОЛОНИИТЫН ШҮДАЛХАДАНЬ ЛЭ МАТЕРИАЛЬНА ЕХЭ ХҮСЭН БОЛОДОГ ГЭЭШЭ».
>
> *(КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Плену КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андроповой хэлэһэ*

МҮРЫСӨӨНЭЙ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭ

Зэдын районой «Коммунизм» колхозой партийна бюрогой секретарь В. Р. ДАБАЕВ:

—Ажахымнай гол һалбари хонин ажал болоно. Тиимэһээ бидэнэр малшадай дунда үнгэргэгдэдэг ажалай урилдаанда гол анхаралаа хандуулдагбди. Манай колхозойхид СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө районой ажалшадай мүрысөөндэ эхи табиһан юм. Тиигэжэ түсэб болон абаһан социалис уялгануудаа гүйсэд дүүргээбди. Партиин гэшүүн хонишон С. Ч. Бальжиев үнгэрһэн жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 118 хурьга абажа, толгой бүриһөөнь 3,8 килограмм нооһо хайшалжа, район соогоо эрхимлээ һэн. Тиихэдэ үнинэй коммунист Х. Ч. Дымбрылов мүн лэ ажахынгаа хонин һүрэг олошоруулха хэрэгтэ үнгэрһэн жэлдэ горитой хубитаяа оруулһан алдартай. Тэрэшэлэн залуу хонишодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ манда хүдэлдэг В. Гомбоев түрүү һуури эзэлһэн байна. Республикынгаа тогтоогдоһонһоо хойшо 60 жэлэй баяр баясхаланта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө мүн лэ район дотороо үүсхээбди. Мүнөө манай малшад хэлэһэн үгэеэ бодото хэрэгүүдээрээ батадхахын тула горитой хүсэлэл оролдолго гаргажа байнхай. Хонишодоймнай абаһан уялганууд ехэ юм. Тэдэнэр зуун эхэ хонин бүриһөө 98 хурьга абажа түлжүүлхэ зорилготой.

Ажахын партийна бюро социалис уялгануудые баталжа абаха асуудалда ехэ анхарал хандуулдаг байна. Юуб гэбэл, тэрэниие тон бодомжотойгоор, арга боломжонуудаа тоолон, бэелүүлмээр уялга абаха гээшэ шухала бшуу. Тиихэдэ ажахын хонишодтой һара бүхэндэ суглаа үнгэргэхэ ябадал манда заншанхай. Эдэ суглаанууд дээрэ ажалайнь дутуу дунданууды усадхаха хэмжээнүүд хараалагдадаг, урда һарын дутагдалнуудай хэр зэргэ дүүргэдэһые хаража үзэдэг байнабди. Мүн жэлэй дүнгөөр хонишодой суглаан түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн хүнэйдэ үнгэргэгдэдэг юм. Байгша ондо бидэнэр Социалис Ажалай Герой Г-С. Г. Цыремпиловагай шан байгуулха гэжэ шиидээд байнабди. Тэрэнэй шангай ажахын тон түрүү хонишондо барюулагдадаг байханъ мэдээжэ ааб даа.

Хориин районой «Георгиевский» совхозой парткомой секретарь З. Д. ЦЫБИКЖАПОВ:

— Манай ажахын хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд үнгэрһэн жэлдэ зарим тэды амжалта түйлаа. Жэшээнь, ниитын адууһа малда шэмэтэ болон бүдүүн тэжээл урда жэлэйхидэ орходоо, хоёр дахин ехээр ноөсэлэгдөө. Мүн үнгэрһэн намар 39 мянга гаран центнер ороохо таряа хуряажа абаһан байнабди. Тиихэдэ эхэ хонидые харууһалжа байһан нүхэднайшье байгша оной үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэжэ шадаа.

Иимэ үрэ дүнгүүдые түйлаха ябадалдамнай социалис мүрысөөн ехэтэ нүлөөлөө гэхэдэ алдуу болохогүй. Бидэнэр мүрысөө эмхидхэхэдээ, тэрэниие нэн түрүүн үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхэ гэжэ оролдодог байнабди. Мүн урилдан хүдэлжэ байгшадай ажалай дүнгүүдые саг соонь олондо дуулгажа байха гээшэ шухала. Зүгөөр мүрысөөнэй гол гуримуудай нэгые үшөөл һанаһанда хүрэмөөр ябуулжа шададаггүй байнабди гэһэн тобшолол таряа хуряалгын үедэ бидэнэр хээбди. Тиимэһээ ажалай урилдаанай бүхы талые бултыень хараадаа абан, энэ хэрэг саашаданъ нарижуулан һайжаруулха ёһотойбди.

Сэлэнгын районой Кировэй нэрэмжэтэ совхозой партийна комитедэй секретарь А. А. БУИНОВ:

— Манай ажахыда ниитын адууһа малда хүрэхэ үбһэ тэжээл жэлһээ жэлдэ бага бэшээр абтадаг. Зүгөөр мал ажалһаа абадаг ашаг олзомнай бирагүй зандаа байһаар. Мүнөө бидэнэй урда ниитын малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гэһэн шухала зорилго табигданхай. Тиимэһээ малшадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгые һайжаруулха гэжэ оролдожо байһамнай эли. Жэшээнь, эхэ хонидые харууһалжа байһан 6 нүхэднай бултадаа Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой хонишодтой мүрысөөнэй хэлсээ баталаад, эршэмтэйгээр хүдэлжэ захалаа.

Хориин районой Үдын совхозой парткомой секретарь Д. Д. ДАШИДОНДОКОВ:

— Бидэ СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, яһала һайн үрэ дүнгүүдые түйлаа һэмди. Тиигэжэ ажахымнай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн, СССР-эй ВДНХ-гай Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн байна. Эдэ бүгэдэ бүри һайнаар ажаллажа, эрхим шанартай продукци үгэхыемнай уялгална. Совхозой хонишод арбан нэгэдэхи табан жэлэй, гол үндэһэн 1983 ондо хонин бүриһөө түл абаха, тэдэнээ эхэһээнь һалгахадаа, толгой бүриинь дунда зэргын амидын шэгнүүрые 19—20 килограммда хүргэхэ, «сагаан алта» суглуулан абаха даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялгатай.

Тиимэһээ совхозой партком хүдэлмэришэдэй дунда мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрэниие хүн бүхэнэй ажалда нүлөөтэйгөөр ябуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна.

Захааминай районой Далахайн совхозой партбюрогой секретарь Б-Ц. Д. БАДМАЕВ:

— Минии урда тээ үгэ хэлэһэн нүхэднай мүрысөөнэй зарим тала дээрэ тогтоо. Манай ажахыда хоёр отделени бии. Отделени бүхэнэймнай малшад нүгөө отделениингээ малшадтай мүрысэн ажалладаг гуримтай. Тиихэдээ тэдэнэр бэе бэедээ ябалсажа, ажал хэрэгүүдээ шалгалсадаг болонхой. Энэ ушар ажалай урилдаанда шэнэ нэмэлтэ хүсэн болоо. Нэгэдэхеэр, ажалай дүнгүүд ургаа ааб даа. Хоёрдохёор, малшаднай ажалайнгаа үрэ дүнгүүдээр һонирхолсохынгоо хажуугаар малайнгаа хото хорёогой досоо, газаахи байдалые хёрхо нюдөөр харалсадаг юм. Бэе бэеынгээ ажал хэрэгүүдые шалгалсан ажаллаха ябадал хүдэлмэришэдэй байдалда, сэдьхэл бодолдо сэхэ нүлөөлнэ гээд тэмдэглэлтэй.

Совхозой коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёр жэлэй түсэбтэ даабаринуудые саг болзор соонь гүйсэд дүүргэһэн байна. Ажалаймнай иимэ үрэ дүнгүүдтэ социалис мүрысөөнэй элсүүлхы үүргэ бии гэжэ бидэ тоолонобди. Манай совхозой малшад 1982—1983 онуудай үбэлжэлгые ниитын малай ашаг шэмые дээшэлүүлэн, гарза хоролтогүйгөөр, эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэһэн үүсхэл район дотороо дэлгэрүүлэнхэй.

ШАНГА ЖУРАМ— АМЖАЛТЫН ҮНДЭҺЭН

Хэжэнгын районой «50 лет Октября» совхозой партийна комитедэй секретарь В. Ц. ДУБШАНОВ:

—Манай ажахын ажалай дүнгүүд мүнөө бирагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Олон дутуу дунданууднаа уламжалжа, совхозой үйлэдбэридэ иимэ байдал тогтоо гээшэ. Тэхэтэй хамта зарим тэдышье һаа амжалта түйлахын тула ажалай журам, эмхидхэл нэн түрүүн һайжаруулагдаха зэргэтэй. Январь һарада үнгэргэгдэһэн партийна суглаан дээрээ партиин ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй дүнгүүдые, «КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Кустанайн областиин Федоровско районой «Путь к коммунизму» колхозой парторганизациин хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые зүбшэн хэлсэжэ, өөһэдынгөө дүүргэхэ хэмжээ ябуулгануудые баталаа һэмди. Тиихэдээ хамагай түрүүндэ ажалай журам эрид һайжаруулха гэжэ шиидээбди.

Һүүлэй үедэ совхоздомнай ажалай болон ниитын жэаг заршам эбдэгшэдтэй хүдэлмэри ябуулдаг һэргылэмжын совет эмхидхэгдээ. Совхозой дирекциин, парткомой, сомоной Соведэй гүйсэдкомой, профсоюзай комитедэй түлөөлэгшэд тэрэнэй бүридэлдэ ородог юм. Тус эмхиин заседанида уригдажа оруулэгдэһэн хүндэ гурбан үнгын карточка-һануулга (сагаан, шара, хара) барюулагдадаг. Түрүүлэн сагаан үнгэтэй һануулга хэгдэдэг, удаань—шара. Харин хэтэрһэн хүйхэршүүлдэ хара карточка барюулагдажа, архи ууджа, ажалаа мартадаг болоһон хүн хуулиин ёһоор эмшэлүүлгэ хүүлэхэ баатай болодог гээшэ. 1980 онһоо хойшо ажахын хэдэн хүн архиһаа гаргуулха газар эльгээгдэһэн байна. Мүн һэргылэмжын соведэй заседанида гэр бүлэдөө шууяа гаргагшад мүн лэ уригдадаг юм.

Ажалай болон ниитын журам эбдэһэн хүнүүдтэй ябуулагдадаг хүдэлмэридөө ажалша коллективүүдэй хүсэ нүлөө хэрэглэхэ гэжэ оролдодог байнабди. Юуб гэхэдэ, суг хүдэлдэг нүхэдэй үгэ даасатай, сэдьхэл зүрхэ хүдэлгөөдхидэг ха юм. Тиимэһээ бидэнэр, һэргылэмжын соведэй гэшүүд хэнэй ямар ябадал гаргаһанһаа уламжалжа, ажалладаг коллективэйнь суглаан дээрэ тэрэниие шүүмжэлхэ гэһэн шиидхэбэри абадагбди. Эндэ нэгэ жэшээ дурдая. Манай совхоздо Ородой-Адагай һү һаалиин фермэ бии. Тэндэ хүдэлдэг хүнүүдэй диилэнхи олониинь ажалдаа һайнаар хандадаг. Тус коллектив яһала эбтэй эетэйшье юм. Теэд өөмөөгүй юумэн байдаггүй, гэдэргэл, фермын хоёр һаалишан салин хүлһээ абаһан үдэрнүүдэйнгээ үедэ архидажа, фермэдэ хүдэлдэгөө огто мартажархидаг болоһон байна. Иимэ байдалтай ушараад байхадаа, фермые даагша, райсоведэй депутат, һурган хүмүүжүүлэгшэ Цыденжап Нимаевич Норжимоевтой зүбшэһэнэйнгөө һүүлээр журам, гуримаа алдаһан һаалишадые коллективэй суглаанда урижа, тэдэнэртэй хөөрэлдөөн үнгэргэгдэһэн, ябадалнуудтаиь сэгнэлтэ үгтэһэн байгаа. Нүхэдэйнгөө этигэлһээ гараһан Г. М. Лосева гэгшэ Ажал тухай хуулиин кодексын 33 дахи статьягай үндэһөөр хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэһэн байгаа. Энэ эхэнэрэй хоёр һарын туршада юушье хэнгүй ябахадань, сомоной Совет дуудажа, эрилтэтэй хөөрэлдөө хээ һэн. Энээнэй удаа Ородой-Адагай фермэдэ хэтэрмэ ябадал гаргаха ушарнууд үзэгдэхээ болинхой.

Иимэ хэмжээ ябуулгануудай хажуугаар ажалай болон ниитын журам хазагайруулдаг коммунистнууд болон партийна бэшэ хүнүүдтэй тус тустайнь хөөрэлдөөн үнгэргэгдэдэг. Заримандаа партиин гэшүүн хүниие парткомой заседанидашье уридаг байнабди.

Бэшүүрэй районой Бодонгуудай совхозой партийна комитедэй секретарь Ч. Д. ЦЫРЕНОВ:

—Ажабайдал адаглан хараад байхада, журамтай, хэжэ байһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг хүнэй ажалынь бүтэмжэтэй байгша. Мүн иимэ хүниие зон нүхэдынь заатагүй хүндэлдэг бшуу. Зүгөөр гурим журам гээшые мэдэдэггүй, зоргон соогоо ябагшын бүхы юумэниинь урагшагүй, хүнэйл хойно орошонхой байдаг. Тиимэһээл арад зонноймнай диилэнхи олониинь һэлидэлихэн, хүнэй нюрганай саана бэеэ хору гаргангүй ябаха шодто ехэ дур

Үнгэрһэн жэл рада болоһон Пленум журам талаарнь гурим тогтоол батал совхозой бүхы инженерно-техн мэрилэгшэд тү энэ хараа бод хэнһээ дэмжэж дүүлээ. Мүнөө ком, дирекци, комитедтэй хам рам, ниитын ж дэһэн хүнүүдт хүдэлмэриин хараалжа байна жүүлхэ хүдэлм руу гэхэ зон мэһээ энэ хэр коллективүүдэй лөөе хэрэглэхэ гэээд тоолонобди

Би өөрынгөө дурадхал оруул ряад үнэн» газ тухай. матери гаргажа байг манай ажал яб тэ туһаламжа ниинь эли.

Хурамхаанай гын совхозой рогой секретар ТУЕВ:

—Мүнөө энэ хөөрэлдөөнэй да, январьда партийна сугла ороно. Тэрээн һэн жиирэй дутуу дундан лэжэ, ажалай юумэн дулды лоо һэн. Тии ажалай болон бэхижүүлхэ то ябуулгануудые һан байнабди.

КОММУНИСТНУУД, ТЭДЭНЭЙ ТҮРҮҮ ЖЭШЭЭ

Хориин районой «Георгиевский» совхозой парткомой секретарь З. Д. ЦЫБИКЖАПОВ:

—Ажахын партийна организациин бүридэлдэ 85 коммунист тоологдоно. Тэдэнэй 31-ниинь сэхэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг. КПСС-эй гэшүүн түбхын түрүүндэ һайнаар ажаллаха уялгатай. Тиигэжэ хүсэн түгэлдэр ажалаараа бусадта жэшээ харуулха ёһотой бшуу. Иимэ хүнэй үгэньшье хүндэтэй байдаг гээшэ. Тиимэһээл партком коммунистнуудай түрүү үүргые саашаданъ дээшэлүүлхэ холын хараатай хүдэлмэри түсэблөөд, мүнөө бэелүүлжэ байна. Жэшээлхэдэ, һаяшаг цеховэ парторганизациин суглаа иимэ асуудалаар үнгэргөө һэмди. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүүрэтэр энэ асуудалаар хүдэлмэри ябуулхаар харааланхайбди. Юунһээ болоожо, тус асуудалда анхаралаа хандуулаабибди гэбэл, заримдаа коммунист бэшэ хүн ажалай үндэр үрэ дүнгүүдые түйладаг. Энэ ехэ һайн хэрэг юм ааб даа. Гэбэшье заатагүй жэшээ харуулан хүдэлхэ уялгатай байһан партиин гэшүүн нэрэ түрэдөө хүрэмэ бэшээр ажалдаа хандан, ябаха ушарнуудшье дайралдадаг шуу. Тиимэһээл КПСС-эй гэшүүн бүхэниие хүсэн түгэлдэрөөр, ажалай абьяас зохи бадарган хүдэлдэг байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ шухала болоно.

Хододоо түрүү ябаха гэһэн хэрэгые бодото дээрэнь үдэр бүхэнэйнгөө ажалаар батадхажа ябадаг коммунистнууд манда бии. Нэн түрүүн эхэ, хүбүүн Катинануудые нэрлэһүү. М. К. Катина ажахын түрүү һаалишадай нэгэн юм. Хүбүүниинь—Олег Анатольевич таряа үйлэдбэрилхэ талаар комплексын начальник. Энэ жэшээ дурдахадаа, үшөө иимэ нэгэ һанал бодол гэршэлэн харуулхаяа һананаб. Коммунист ажалша бүхэриг хүнэй үри хүүгэдыньшье эхэ, эсэгын һургаалаар, бодото ажабайдалайнь үйлэ хэрэгүүдээр намтараа түхөөн зохёодог байна.

Захааминай районой Далахайн совхозой партбюрогой секретарь Б-Ц. Д. БАДМАЕВ:

—Ажахын партком коммунистнуудые үйлэдбэри дээрэ тааруулан табиха хэрэгтэ анхаралаа хандуулан, хүдэлмэреэ эрхилдэг гуримтай. Партийна организацидамнай 68 хүн ородог. Тэдэнэй 18-ниинь малшад болоно. Совхозой парторганизаци даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг залуушуулые КПСС-эй гэшүүндэ абаха гэжэ оролдодог. Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриин зарим тэды аша үрэ мүнөө манда элирэн гаража байнхай. Жэшээлхэдэ, залуу коммунист В. Ц. Бадмаев суг хүдэлдэг нүхэдтэеэ хамта үнгэрһэн жэлдэ 100 үнеэн бүриһөө 90 тугал абажа, совхозой чемпион болоо һэн.

Ажахын партком партиин гэшүүдые үйлэдбэри дээрэ тааруугаар хубаарилан табиха, ажабайдалай бүхы талада тэдэнэй оруулдаг хубитые бүри горитой болгохо талаар хүдэлмэреэ улам эршэтэйгээр эрхилхэ гэһэн зорилго урдаа табяа. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гай майн, ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ коммунистнуудай үүргэ шиидхэхы байха ёһотой бшуу.

Хяагтын районой Мооросшын совхозой партийна бюрогой секретарь Б. Б. ЦЫБИКТАРОВ:

—Манай парторганизацида 64 хүн ородог. Һүүлэй үедэ үйлэдбэриин түрүүшүүлые партиин зэргэнүүдтэ шэлэн абахадаа, залуушуулые КПСС-эй гэшүүндэ абаха ябадалда анхаралаа тусгаар хандуулнабди. Жэшээлхэдэ, нёдондо партида абтаһан хүнүүднай бултадаа залуушуул һэн. Тиихэдэ бидэнэр зэргэнүүдые бэхижүүлхэ хүдэлмэреэ ябуулхадаа, үйлэдбэриин, гол газарта хүдэлдэг хүнүүдые партида абаха гэһэн КПСС-эй XXVI съездын заабариие баримталнабди. 1982 ондо коммунист бологшодоймнай 3-ниинь механизатор, 1-ниинь малшан байгаа.

КПСС-эй гэшүүн бүхэндэ даабари үгэдэг гурим наринаар сахиха гэжэ ажахын партийна бюро оролдодог байна. Манай парторганизациин партиин үнинэй гэшүүдтэ залуу коммунистнуудта али болохо туһаламжа үзүүлжэ байха гэһэн даабари үгтэдэг. Жэшээлхэдэ, малшан Ф. Ж. Шагжиевта нёдондо партида абтаһан З. Гармажапова даалгагданхай. Луговод С. Ж. Батомункуев КПСС-эй гэшүүндэ кандидат В. Р. Абидуевые даажа абанхай. Нүхэр ёһоной хүдэлмэри ябуулжа байһан коммунистнуудай алишье талаараа дүрбэн тэгшэ хүнүүд гээд тэмдэглэһүү.

Иигэжэл партиин зэргэнүүдые бэхижүүлхэ хүдэлмэри эрхилжэ, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлжэ байхада, тэдэнэр үйлэдбэри дээрэшье, ажабайдалдашье хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг байна гээшэ.

ЗАНШАЛТА уулзалгын үедэ парт лэй, үзэл сурталай болон хүмүү дэлмэриин зарим асуудалнуудаар алишье талада ашатай туһатай хөө «КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар областиин Федоровско районой «П низму» колхозой партийна организац тухай» партиин ЦК-гай тогтоолые д бидэнэй мүнөөдэрэй, удаадахи жэлн ябуулгын хүтэлбэрилхы заабари уулзалгада хабаадалсаһан республ совхозуудай парткомууд болон па секретарьнар онсо тэмдэглээ.

Редакцида уригдажа ерэһэн парт рилэгшэдэй хэлэһэн һанал бодолну болоо һаа иимэ: партийно-эмхидхэл талай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие болон ажабайдалай бүхы гол тала холбоотойгоор, шадамараар түсэблэ парторганизаци ажалшадайнгаа хэжэ хэрэгүүдтэ, хүмүүжэн болбосорхо уш руу нүлөө үзүүлжэ шададаг байна. шухала асуудалда саг үргэлжэ ан гээшэ ехэ удхатай.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫН ҮЕДЭ

Зүгөөр, сессиин баталан абаһан шиидхэбэриин һүүлээр тэрэниие дүүргэхэ талаар ехэ оролдолго гаргагдаа бэлэй. «Восточные Саяны» колхозой һү һаалиин хоёр фермэнүүдэй тугалнуудынь мүнөө дулаан байрада оруулагдаа. Энэл ажахыда тэжээл буйлуулха цехүүдынь малай үбэлжэлгын эхинһээ хүдэлжэ байнхай. Гэбэшье «Мир» колхоздо элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудһаа тон шархуугаар усадхагдана гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Хонидойнь байра үшөөл хүйтэн. Зарим фермэнүүдэйнь тэжээлэй цехүүд муугаар хүдэлнэ. Тэдэниие усадхаха талаар эрид хэмжээн абтагданагүй.

Малай үбэлжэлгэдэ ушарһан дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэмнай депутадуудай бүлэгүүд болон постнууд ехэтэ туһалаа. Бидэнэр сессиин һүүлдэ гүйсэдкомойнгоо шиидхэбэреэр малай үбэлжэлгын үедэ хүдэлхэ депутадуудай бүлэгүүд, болон постнуудые колхозуудай отделенинүүдтэ, зарим фермэнүүдтэ байгуулһан байгаабди. Тиигэжэ малай байрануудые заһабарилгада, улаан булангуудые шэмэглэлгэдэ, һолоомо зөөхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаһан байгаа.

Сомонноймнай Советэй харьяата газар дээрэ оршодог хоёр колхозуудһаа энэ жэлэй малай үбэлжэлгэдэ үбһэ тэжээлээр нилээд дутамаг орооһон байна. Үнгэрһэн ноябрь һарын һүүл багаар КПСС-эй райком, райсоведэй гүйсэдком манай сомоной Советэй гүйсэдкомдо нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхые уялгалһан юм. Энээнһээ уламжалан харьяата газар дээрэ байһан эмхи зургаануудта, һургуулинуудта хагда сабшаха, нарһанай шэлбүүһэ бэлдэхэ түсэб үгэһэн байгаабди. Мүнөө энэ ажалнай түлэг дундаа ябажа байнхай. Тэрэниие шанга хиналтадаа абажа, һарадаа хоёр дахин энэ хүдэлмэриин ябаса тухай мэдээнүүдыень суглуулнабди. Энэ ажалда хабаадангүй байһан коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд зэмэеэ амсанхай. Нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгээ һаяын сагта дүүргэхээр хараалнабди.

Хүдөө ажахын талаар сагүргэлжэлымнай комисси табан депутадһаа бүридэдэг. Тэдэнэй гурбаниинь мал ажалай түлөө харюусана. Тэдэнэр малай үбэлжэлгын асуудалаар хоёр дахин гүйсэдкомой урда тоосоо. Мүн өөһэдөөшье зүбшэн, хэлсэгдэхээр болоһон асуудалнуудые бэлдэнэ. Энэ хэрэгтэ депутадууд Л. А. Закамельская, А. Ш. Шожоев гэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэрэшэлэн Сомоной совет худалдаа наймаанай, соёлой, ажаһуудалан хэрэглэмжэ хангалгын ба элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэдые, нютагай «Знание» бүлгэмэй эхин организацин гэшүүдые, хүдөө нютагай хүн зониие, илангаяа малшадые һайнаар хангахые уялгална. Энээн тушаа Хоринской районой Үдын сомоной Советэй хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй республика дотор гаргаһан үүсхэлые һайшаан дэмжэһэн байна. Тиигээд арга боломжоёо тооложо, сэгнэжэ үзэһэнэй удаа өөһэдөө район дотороо үүсхэл гаргаа һэмди.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо хоёр һара шахуу саг үнгэрбэ. Энэ үедэ илангаяа худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ажал хүдэлмэриеэ яһала һайжаруулаа. Хойморой сельпогой автомагазин урид табигдаһан графигай ёһоор малай 12 байрануудые хангана. Наймаалагша Н. Е. Замагин малшадай захилнуудые гүйсэдөөр, саг сооньдүүргэхэ гэжэ оролдоно. Теэд тэдэнэй захиһан эд бараан баазада заримдаа үгы байшадаг. Бусад магазинуудта малшад ээлжээгүйгөөр хангагдана.

Толтойн соёлой байшангай дэргэдэ агитбригада эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй бүридэлдэ юһэн хүн ороно. Олонхинь эндэхи нютагай дунда һургуулиин багшанар юм. Тус агитбригадые Т. С. Ангаскиева хүтэлбэрилдэг. Тэдэнэр һарадаа хоёр дахин малшадта айлшалжа, концерт харуулна. Галбын хүдөөгэй соёлой байшангай дэргэдэ С. Г. Хамагаевагай хүтэлбэри доро нимэ агитбригада мүн лэ эмхидхэгдэнхэй.

Агитбригадануудтай сугтаа «Знание» бүлгэмэй эхин организациин (түрүүлэгшэнь Б. Д. Бомонов) лекторнууд В. Ж. Бирбаев, Л. С. Таханова Д. С. Сыренов, Д. Т. Бухаев, политинформаторнууд К. М. Хамаганова, Т. А. Дамбаева, агитаторнууд И. Н. Бороева, К. М. Попова болон бусад малшадта ошожо, лекцинүүдые уншана, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, ханын газетэнүүдые гаргана, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолно.

Библиотекарьнууд Н. Я. Сыренова, Д. А. Дагуева, Н. А. Мункуева гэгшэд баһа тэдэнэртэй сугтаа ошолдожо, номуудаа һэлгэнэ, номой выставкэнүүдые эмхидхэнэ. Фермэнүүдэй улаан булангуудта «Уншагшын булан» гэһэн стендүүд бии. Тэндэнь хүдөө ажахын асуудалнуудта хабаатай шэнэ номууд табигдана. библиотекарьнуудэй малшадай дунда ябуулха хүдэлмэриин түсэб үлгэгдэнэ. Һаяар уншагшадай конференци үнгэргэгдэхөөр хараалагдаба.

Эмшэдшье миин байнагүй. Толтойн участково больницын ахамад врач Б. В. Базаровай хүтэлбэри доро тэдэнэр арбан хоног бүхэндэ малшадта ошоно, үбшэнһөө һэргылэлгын хүдэлмэри ябуулна, ариг сэбэрые харана, аптечкэнүүдээр хангана, санитарна бюллетень гаргана.

Малшадые хангалга һайжаруулха зорилготойгоор сомоноингоо Советдэ зургаан улаан вымпел бии болгоо һэмди. Тэдэ вымпелнүүд һарын дүнгүүдээр малшадые эгээн һайнаар хангаһан соёлой эмхи зургаанда, медпунктда, һургуулида, ухибүүдэй саадта, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинатда, магазинда барюулагдаха юм.

Нигэжэ манай Толтойн сомоной Советэй зүгһөө малай үбэлжэлгэдэ анхарал хандуулжа, хинан шалгажа, туһалжа байбалнай, энэ харюусалгатай хаһа «Восточные Саяны» болон «Мир» колхозуудта амжалтатайгаар үнгэрхэ бэзэ гээд һананабди.

Д. ЗАМБАЛОВ,
Түнхэнэй районой Толтойн сомоной Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ҮДӨӨГЭЙ ҮН МЭРГЭЖЭЛ

...ческэ мэргэжэлэй хүдөө ажахын хүдэлмэришэ... дэг хоёр мянга шахуу училищи манай орон до... юм. Эндэхи һуралсалай хайшан гээд эмхидхэг... дэ Техническэ мэргэжэл олгохо һуралсалай СССР-эй Гүрэнэй комитедэй харюусалгата хүдэл... Владимир САПРЫКИН АПН-эй корреспон... ард АЛЕСИНТЭЙ хөөрэлдэхэдөө, нигэжэ мэ... байна.

...айдалай эрилтэнүү... болгон. иимэ ...уд нээгдэһэн бай... поли дээрэ гү, ...дэ хүдэлбэл, хүдөө ...адал шадабари оло... байһан ааб даа. ...ноо совхозууд, кол... орёо нарин, олон ...нико хэрэглэгдэдэг ...усхай эрдэм мэргэ... тэдэ оньһон ту... ...удые залан хү... тэлжэ шадахагүй ...у. ...сагай механизатор ...олон комбайнһаа ...олон һалбарита ...шаглагдадаг, бусад ...инануудые мэдэ... ...лжэ шададаг бай... мүнөөдэр шэнии... ...ад, үглөөдэр хар... ...лтажа абаха, удаа ...тэжээл бэлэдхэ... ...этэ. Үбэлдөө тех... ...барилдаг. ха юм. ...йн мэдэхэһээ гад... ...лдэб ургамалнуу... хайшан гээд тари... ...ха онол арга... ...удалаагүй һаа, дээ... ...гдаһан бүгэдэ бү... ...шадагдахагүй.

...одэ хүдэлхэ мэр... ...э бэлдэдэг техни... ...лищи (СПТУ) гээ...

...б һалбаринуудта: ...удай ажахы, мал ...норации гэхэ мэтэ... ...эрилхэ техническэ ...эдые тус бүридөө 1500 хүрэтэр һу... ...) училищинуудай ...ын проектнүүд зо...

...ай хүдөө ажахын ...амнан өөрсэ шэн... ...рородок (хүдөө... ...ан хото) болоно. ...ида, һуралсалда ...бүхы юумэн тэндэ ... Тэрэнэй байдаг ... газарынь: һурал... ...но, лабораторинуу... ...ан, мастерскойнууд, ...хэрэглэмжэ хан... ...ктнууд болгогдон ...а, һуралсалай та... ...ынь техническэ шу... ...эгсэлнүүдтэй: тре... ...дтай (туршалга хэ... ...рэлгэнүүд), һурал... ...левизорнүүдтэй, ки... ...екторнүүдтэй, видео... ...онуудтан, экзамен ...туһалдаг машина... ...Актова залтай, киногой залтай, кружогуудай хэшээл үнгэргэхэ өэлдэхэлэй таһалгануудтай байшан-соёл-гэгээрэлэй зонодонь бии. Спортивна зононь спортын ехэ залтай, баскетбол болон волейболой талмайнууд ба гүйхэ зургэнүүдтэй.

Ажаһуудалай зонодонь һурагшадай хамтын байранууд, оагшанарай байха гэрнүүд бии. Һурагшадай хамтын байрануудай таһалгануудынь (тэндэ хошоод-дүрөөрөө байдаг) ажаһуудалай бүхы шухала хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай. Тэндэ душ, ваннанууд, амарха тапалганууд байдаг.

Багшанарай байшан доторхи байранууд аятай зохидхон хоёр, гурбан, дүрбэн таһалгануудтай. Эдэнь городуудайхиһаа юугээрээшье дутахаар бэшэ юм.

Училищи бүхэнэй дэргэдэ 300 тухай гектар газартай һуралсалай ажахы бии байдаг. Эдир таряашад тэндээ ороохо, таряа, овощ болон үрэ жэмэсүүдые ургуулдаг, малшад — мал тэжээдэг. Абтаһан ургаса училищиин хэрэглэмжэдэ зорюулагдадаг, зарим хубинь гүрэндэ тушаагдадаг. Тиимэ болохолоороо хүдөө ажахын ерээдүйн хүдэлмэришэд өөһэдынгөө ажалай бодото ашаг үрые харадаг, ороохото хоолос, бүлэнсэг жэмэс бүхэнэй, һүнэй грамм бүхэнэй үнэ сэнгые сэгнэжэ һурадаг.

ПТУ (техническэ мэргэжэл олгодог училищи) хүдөө ажахын ходо шэнэлэгдэн нарижуулагдажа байха техникын парктай.

— Эндэхи һуралсалай онсо өөрсэ таланууд тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгыт.

— Найман жэлэй һургуули дүүргээд, училищида ерэһэн хүнүүд гурбан жэлдэ һурадаг юм. Энэ үе соо тусхай мэргэжэл шудалдаг, тиихэтээ хамта дунда һургуулиин программа дүүргэдэг. Харин арбан жэлэй һургуули дүүргэшэд — жэлэй туршада имагтал тусхай мэргэжэл шудалдаг. Иимэ училищинууд ургамалнуудай, мал ажалай, мелиорациин, модо тарилгын, хүдөө ажахын продуктнуудые хадагалалгын, сэсэгүүдые ургуулгын, тосхонуудые ногооруулгын талаар, 100 шахуу мэргэжэл олгодог байна.

Ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ, шадамар мэргэжэлтэдые бэлдэхэ гэжэ программанууд доторнь хараалагдана. Жэшээлхэдэ, ерээдүйн трактористнууд тракторые шудалхаһаа гадна, мүн агротехникэ мэдэхэ болодог, газарай хүрьһэнэй онсо илгаанууд башэнжэнүүдтэйнь, ботаникатай танилсадаг юм.

Училищи дүүргэхээ байгшад ажаллаха колхозууд, совхозуудтаа үйлэдбэриин дүрбэ һарын практика гараад, һуралсалаа түгэсхэдэг гуримтай. Гэхэтэй хамта хэнэй хаана ошожо хүдэлмэрилхые тодорхойлһон хубаари училищияа дүүргэхэһээнь хахад жэл урид хэгдэдэг. Тэдэнэр булта эльгээгдэһэн газартаа ажалда ородог. Мэргэжэлээрээ хүдэлмэрилөөгүй үлэһэн нэгэшье ушар үзэгдөөгүй юм. Юундэб гэхэдэ, училищинуудта һурахаар абаха түсэб ажахынуудай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые үндэһэ болгон тааруулагдадаг байна.

Училищинуудые дүүргэгшэдэн олонхинь хэдэн һара гү, али жэл хүдэлмэришэнөөр ажаллаад, бригадирнууд, мастернууд болгогдон томилогдодог байха юм. Тэдэнэй зариман хожомынь дээдэ һургуулинуудта һурахаяа ородог.

Хүдөөгэй училищинуудые дүүргэгшэдэй хубиин ажахытай болохын тула хэдэ мянган түхэриг мүнгэн тэдээндэ зээлеэр үгтэнэ. Эдэнэй хүдэлмэрилжэ эхилһэн түрүүшын хахад жэлэй турша соо үйлэдбэриинь нормо 40 процентээр хүнгэдхэгдэдэг.

— Училищинуудта хэд багшалдаг бэ?

— Теоретическэ һургаал тодорхоилолгонуудые дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд — инженернүүд, малшад, агрономууд заадаг, юрэнхы хэшээлнүүдые — дунда эрдэмтэй, ажалай ехэ дүй дүршэлтэй хүнүүд, үйлэдбэриин һуралсалай мастернууд эрхилдэг.

— Иимэ училищи хүдөөгэй ажаоайдалда ямар үүргэ дүүргэдэг бэ?

— Залуушуул һургуули дүүргэһэнэй һүүлээр город ошонгүй, иимэ училищинуудта һуража, тусхай мэргэжэл шудалдагынь угаа һайшаалтан. Тиимэ болохолоороо, тэндэ тон шухала, мэргэжэлтэй шадамар хүдэлмэрилэгшэд хүдөөдэ тогтохо болоно. Тэрээнһээ гадна, мүнөө сагай түгэс түхеэрэлгэнүүд ба мастерскойнуудтан, тоти мэргэн шэнэ техникэтэй, мэргэжэл түгэс багшанартай училищи юрынхыдөө хүдөө нютагтахи эрдэм, соёлой түб болодог байха юм.

Эндэ лекцинүүд уншагдадаг, зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг, мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ курсанууд эмхидхэгдэдэг.

(АПН)

Даша Дондокович Тогочиев Сэлэнгын районой Сэлэнгын совхозой автолавкын наймаалагшаар 18 жэлэй туршада ажаллана. Тэрэ үбэлжэлгын үедэ малшадые хэрэгтэй эд бараагаар, эдеэ хоолоор хангаха талаар ехэ оролдолго гаргадаг юм. Даша Дондокович баталагдан абтаһан графигаа нэгэтэшье хазагайруулангүй, ажахынгаа гүүртэ, фермэнүүдтэ саг соонь хүроод лэ байдаг хүн.

Д. Д. Тогочиев «Совет эд хэрэглэгшэдэй кооперациин отличник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Д. Тогочиев.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

САГАЙ ЭРИЛТЭДЭ ТААРАМААР

ХАРАГШЫН ҺАНАМЖА

Драматург А. Л. Ангархаев «Нойргүй һүни» гэжэ зүжэгээ СССР Союзай байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулаа. Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Ажалай Улаан Тугай орденто академическа буряад драмын театрай коллектив тэрэниие [illegible] үргэн сэлгеэ сценэ дээрэһээ харагшадаа һонирхуулан табинан байна.

Ардай Ангархаевай зүжэгүүд юрэнхыдөө яһала удха шанартай, гүнзэгы бодомжотой, сэсэн мэргэн үгэнүүдтэй байдаг. [illegible]

«Нойргүй һүни»... [illegible]

Тэрэ үдэшэ Дари хүгшэншье, Янжима басаганшье, Нүрбэ болон Даба Мунгоновичшье, партиин райкомой секретарь Цыремпил Бухаевичшье — бүгэдэ нойрсоогүй даа.

[illegible]

Тус зүжэгые хараад бай... [illegible]

... хада, мүн саашаа үдэр, хоногуудай үнгэрхэ тума Дари хүгшэнэй образ бүри ялас гэмэ эли тодо [illegible]

[illegible]

В. ТОКТОХОЕВА.

...ГЛУУЛБАРИДА ОРУУЛАГДАБА

...а хотодохи «Сов...к» хэблэл «Эсэ...най, суурхаг» гэ...н һайханай — пуб...ческэ сборник гар... Тэндэ Коммунис..., совет арадай Октябриин үзэл ... илан мандахын, ...амдалай, социальна дэбжэлтын тула эсэшэ сусашагүй тэмсэлые харуулһан очерк, прозо, шүлэгүүд оронхой. Суглуулбариин авторнуудай дунда оронноймнай бүхы арадуудай суута уран зохёолшод, прозаигууд, публицистнүүд, тэрэ тоодо Владимир Маяковский, Николай Тихонов, Ярослав Смеляков, Сергей Михалков гэгшэд бии.

Москвагай уран зохёолшо Владимир Карпенко гэгшын ород хэлэн дээрэ оршуулһан Николай Дамдиновай «Апрель» гэжэ шүлэг суглуулбарида оруулагдажа, уншагшадай дура татаба.

Л. АЛЕНКИН.

...ЛАЙН ПОЧТЫН СУГЛУУЛБАРИ

...НИИ Сааремаа гэ... ...рого ажаһуудаг пен... Т. Тээрнын суглуулба... ...нүүд уһан соо шэн... байһаараа шалгар... хадаа боошхо, хайр... ...ан абаралгын хэрэг... ...он шэл амһартанууд — хэлэбэл, үнинэй за... ...ай гэрэй урда далайн ...элзэгүүд болоно. ...суглуулбаряар юрэ ...мо эхилээгүйб, — гэжэ Т. Тээрно хэлэнэ. — Буржуазна захиргаанай үедэ үгытэй ядуу байдалһаа багашуул, ехэшүүлшье далайн эрье шадараар юумэ бэдэржэ ябагша һэмди. Далайн эрьедэ хаягдаһан хабтагайнууд болон модод ехэ олзо болодог һэн. Олон жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри бэрхэтэй байдал мартагдажа, суглуулбаряа улам саашань үргэлжэлүүлээб.

Олон жэлэй туршада далайн юрэ бусын хэдэн зуугаад бэлэг суглуулагдаа. Далай дээрэ аршалан абаралгын хэрэгсэлнүүд ута сарайн ханануудта жэрытэр үлгөөтэй. Тэндэнь олон гэрнүүдэй судлануудай нэрэнүүд уржылдана. Т. Тээрнын суглуулбарида шэл амһартанууд заха үзүүргүй олон. Илангаяа бэшэгүүдтэй амһартанууд хадаа тэрэнэй суглуулбариин онсо сэнтэй зүйл болоно.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой боложо, булимтаран эзэмдэгдэһэн араб газар нютагуудтахи байдалые зүбшэн хэлсэжэ байна. Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлэй Палестинын хүн зониие зэрлиг муухайгаар хашажа, харшалжа, булимтаран эзэмдэһэн газар нютагуудта һуурижан түбхинэхэ гэһэн Тель-Авивын һэдэлгэнүүдээр һанаагаа зобоһон араб гүрэнүүдэй гуйлтаар Совет зарлагдаһан байгаа.

Харата муухай ябуулгаяа болюулха эрилтэнүүдые Тель-Авивта табиһан тогтоолой проект бэлдэхын тула бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй бүлэг оронууд хүдэлжэ байнхай.

Палестиные сүлөөлхэ эмхиин (ООП) түлөөлэгшэ З. Л. Терази заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, палестинынхидые хайра гамгүйгөөр харшалжа, тэдэнэртэ эсэргүү зэрлиг муухай ааша гаргажа байһан Израилиин хархис этэгээдүүдэй һүүлэй харата ябуулганууд тухай Соведтэ мэдээсээ.

Алжирай делегат М. Сахнун, Гайанын түлөөлэгшэ Л. Синклер, Польшын делегат В. Наторф, мүн Нордании, Мальтын, Хитадай ба бусад оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, Тель-Авивэй политикын гутамшаг муухай байһые, булимтаран эзэмдэһэн араб газар дээрэ тэрэнэй колонизаторска ябуулгануудые үүдхэжэ байһан тухай дураа гутан тэмдэглээ.

Аюулгүйн Совет энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгээ үргэлжэлүүлнэ.

АФРИКЫН ОРОНУУДААР ЯБАБА

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр хоёр долоон хоногой турша соо Африкын оронуудаар ябаба. Тэрэ Анголодо, Замбида, Мозамбигта, Зимбабведа, Ботсванда, Танзанида, Кенидэ, Угандада хүрэһэн байгаа.

Африкын оронуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдэхэдөө, Намибида бэеэ дааһан байдал олгохо, түбиин дулдыданги бэшэ байдалтай залуу гүрэнүүдэй политическэ ба экономическа тогтуурнтай байдалые Урда Африкын расис захиргаанай буруу һүргэхые эдэбхитэйгээр оролдожо байһан тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Намибидахи байдалые үнэн зүбөөр гуримшуулан шиидхэхые баруунай «харилсаата бүлэг оронууд» хүсэнэгүй гэжэ Африкын оронуудай хүтэлбэрилэгшэд тэмдэглэһэн байна.

Апартеидай захиргаание һаншаан дэмжэдэг Рейганэй политикаар дураа гутажа байһандань ООН-ой Генеральна секретарь этигэбэ. ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 435-дахи тогтоолой (1978 он) үндэһөөр Намибиин асуудалые гуримшуулан шиидхэхэ шухала гэжэ Х. Перес де Куэльяр мэдүүлээ.

Я. АРАФАДАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

АЛЖИР. Палестиные сүлөөлхэ эмхиин гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Я. Арафат Палестинын Национальна Соведэй (НСП) эндэ боложо байһан XVI сесси дээрэ үгэ хэлэбэ.

«Имагтал Холбоото Штадууд араб арадуудта эсэргүүгээр Израилиин үүдхэһэн али бүхы эзэрхэг түримхэй ябуулгые дэмжэжэ, Дүтын Зүүн зүгые табан дайнай һүжэрөөн дэбэргэгдэһэн газар болгоо, — гэжэ тэрэ мэдүүлээ. — Ливанда эсэргүүгээр үүдхэгдэһэн һүүлшын булимтархы ябуулгаһаа уламжалан, Палестинын ба Ливанай 72 мянган хүн алуулаа, шархатуулагдаа. Тиихэдэ Сабра болон Шатилада хосорон һалаһан 5 мянган хүниие эдэнэй дунда оруулнагүйбди». Бүхы араб оронуудые Кэмп-Дэвидэй үгэсөөнэй уршаг түбэгтэ татажа оруулха, Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлэй урда араб арадуудые үбдэг дээрэнь һүгэдүүлхэ гээшэ США-гай гол зорилго болоно гэжэ Я. Арафат тэмдэглээ.

Бидэ национальна нэрэ хүндынгөө түлөө тэмсэнэбди, манай үндэһэн эрхэнүүдтэ хэншье халдаха, хамааралсаха ёһогүй гэжэ Палестинын хүтэлбэрилэгшэ саашадаа хэлэбэ.

НАЦИОНАЛЬНА СОВЕДЭЙ СЕССИ

АЛЖИР. Палестинын Эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй хуули гаргадаг дээдын зургаанай — Палестинын Национальна Соведэй XVI сесси Алжирай ниислэл хотодо хүдэлмэрилжэ байна. Палестинын бүхы араб арадые түлөөлһэн 350 гаран делегат, гадаадын оронуудай 130 гаран делегаци, тэрэ тоодо Советскэ Союзай делегаци сессидэ хабаадана.

Палестинын Эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй зэргэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ тухай, Палестинын асуудалые үнэн зүбөөр шиидхэхын тула бэелүүлэгдэхэ тодорхой хэмжээнүүд тухай асуудалнуудые сесси зүбшэн хэлсэхэ юм.

ЖЕНЕВЭДЭХИ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

ЖЕНЕВЭ. Стратегическэ буу зэбсэгүүдые хизаарлаха ба хороохо хөөрэлдөөнүүд дээрэ СССР-эй болон США-гай делегацинуудай пленарна заседани февралиин 15-да эндэ болобо.

«ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮБ»

ЛОНДОН. Брайтон хотодо «Эб найрамдалай түбые» эмхидхэн байгуулга дайн дажарта эсэргүүсэн тэмсэдэг Великобританиин эмхинүүдэй ажабайдалда шухала үйлэ хэрэг болоһон байгаа. Дайнай аюулые сарахын түлөө тэмсэлэй элдэб асуудалнуудта зорюулагдаһан номууд, журналнууд, брошюранууд, буу зэбсэгүүдые хуряаха ба шахардуу шанга байдалые һулаpуулха үзэл бодолые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлһэн плакадууд эндэ үргэнөөр табигданхай.

Оронойо эб найрамдалай тала баридаг хэдэн эмхинүүдэй, тэрэ тоодо ядерна буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө үүсхэлээр энэ түб эмхидхэгдэн байгуулагдаһан байгаа.

С. КИПРИАНУ — КИПРЭЙ ПРЕЗИДЕНТ

НИКОСИ. Февралиин 13-да Кипрто болоһон президентын һунгалта дээрэ демократическа хүсэнүүд ехэ илалта туйлаба. Кипрэй Ажалша арадай түрүү үзэлтэй партитай (АКЭЛ) хамта демократическа партиин (ДП) кандидатурыень дэбжүүлһэн Спирос Киприану ээлжээтэ табан жэлэй болзороор республикын президентээр дахинаа һунгагдаа.

Һунгагшадан 56,54 процентнь С. Кипринуугай түлөө дуугаа үгэбэ. Хархис демократическа бүлэглэл гэдэг партиин кандидат Г. Клиридисэй түлөө 33,93 харин центрэй нэгэдэмэл демократическа холбооной кандидат В. Лиссаридисай түлөө һунгагшадай 9,53 процентнь дуугаа үгэһэн байна.

Һунгалтын дүнгүүд иимэл байха ёһотой һэн. Президент С. Киприану февралиин 14-дэ Никосидахи Эрхэ сүлөөгэй талмай дээрэ болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, энэ һунгалтын үедэ демократууд илалта туйлаа гэжэ тэмдэглээ. Кипрэй асуудалые үнэн зүбөөр шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ жагсахыень киприот арадые уряалба.

КПК-гай ЦИК-эй ЗАСЕДАНИ

ОТТАВА. Канадын Коммунис партиин Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедэй ургэлжэлмэл заседани Торонто хотодо болобо. Партиин провинциальна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд тэрээндэ хабаадаһан байгаа. Орон доторхи политическэ байдалые, уласхоорондын байдалые, экономическа кризисэй оршон байдалда ажалшадай ажабайдалай аша туһын түлөө, эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө, Канадын бэеэ даалһан гадаадын политика бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ Канадын коммунистнуудан зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэ.

КПК-гай Генеральна секретарь У. Каштан элидхэл хээ. Оронноймнай мүнөөнэй правительствын социально-экономическа политика үйлэдбэриие саашадаа доройтуулаа, хүдэлмэригүйшүүлые олошоруулаа, үргэн нийтэ ажалшадай һуудал байдалые улам муудхаагаа гэжэ тэмдэглэбэ. Ажалша хүнүүдэй эрхэнүүдые хашаха, харшалха талаар харата ябуулгануудаа үргэлжэлүүлжэ байһан засагаархидай, монополинуудай үйлэ хэрэгүүдтэ шанга харюу сохилто үгэхэ гээшэ организацимнай шухала зорилго болоно гэжэ Компарти тоолоно гээд тэрэ мэдүүлээ.

Р. Рейганэй захиргаанай буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээхэ хараа шэглэлээ үргэлжэлүүлжэ байһантайнь дашарамдуулан, эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа Компартиин хойшолуулашагүй зорилго зандаа үлэнэ гэжэ У. Каштан зааба. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андроповой найруулһан совет эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд, Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ Декларации дотор оруулагдаһан дурадхалнууд онсо шухала удха шанартай байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Эдэ бүхы дурадхалнууд, үүсхэлнүүд уласхоорондын түгшүүрилые һулаpуулха талаар шэглүүлэгдэнхэй байна гэжэ тэрэ зааба. Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахые Советскэ Союзай эрид шиидэнхэй байһыень эдэ бүгэдэ дэлхэйн арад түмэндэ элирхэйлэн харуулна.

США-гай болон НАТО-гай дай жүрөөдэһэн түсэбүүдые дэмжэхэгүйень Канадын правительствые баадхаха гээшэ иимэ оршон байдалда Компартиин эдэбхитэйгээр бэелүүлхэ гол зорилго болоно гэжэ КПК-гай Генеральна секретарь тэмдэглээ.

Дүлэтэ жэлнүүдэй баатарнууд

ДАЙШАЛХЫ ЗАМЫЕНЬ ДУРСАХАДА

Тэрэ гэһээр 40 гаран жэлэй үнгэрбэшье, Иван Андриянович Широков 1941 оной июниин халуун үдэрнүүдые огто мартадаггүй. Сөөгэй үндэр огторгой тоо һо шоройгоор манатаи, сэсэг ногооной хоншуу хангалай орондо галдан шатаһан газараай униэр хамар руу сорьёо бэлэй. Фашизмтай тэмсэлдэ түрүүшын үдэрнүүдһээ совет сэрэгшэн, офицер, генерал дайшалхы зоригоо, ухаагаа, шадабаряа харуулан хурсадхан, Илалтые шэрээлсэжэ эхилээ һэн.

Гвардиин старшина И. А. Широковто үгтэһэн грамота миниин урда дэлгэрээтэй. «Берлиниие абалгада хабаадагшада» гэһэн гаршагтай энэ документ уншанаб: «Та немец булимтаргашадтай тэмсэлдэ ородой буу зэбсэг алдаршуулаат. Эхэ ороноймноо урлагаа булимтаргашадтан дүүргэбэт. 1-дэхи гвардейскэ танкова армиин сэрэгэй совет Берлинын ээмдэн абалгада габьяа ехэтэйгээр хабаадаһайтнай онсо тэмдэглэжэ, Илалтын үдэрөөр танинне амаршална».

Тиимэл даа, И. А. Широков 1-дэхи гвардейскэ танкова армиин зоригтой сэрэгшэн байгаа. Улаан Одоной, мүн Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай II шатын орденууд, хэдэн медальнууд үбсүүень шэмэглэдэг.

Ороной баруун хилые хамгаалдаг частьнуудай нэгэндэ Широков дайнай түрүүшын үдэрые угтаа һэн. Фашис Германиин гэнтын добтолго хэхэдэнь, танкова энэ часть эгээл түрүүлэн харюусажа, дайсанай эсэргүү сохилтоор булимтаргашадые угтаа бэлэй. Москва шадар дайсадай сохигдоһон удаа, частиин сэрэгшэд генерал Доваторай морин сэрэгэй корпусаһаа суг дайшалха замаа үргэлжэлүүлһэн юм.

Нимэ байлдаануудай нэгэндэ, харанхы һүни хүүргэ дээрэ механик Широковой жолоодогдог танкын шэнгэн түлэш дүүрэнэбэ. Машинаа орхёод ябахын аргагүй. Яалтайб? Эгээл энэ үедэ танкые дайсад хүреэлхэжэхэ. «Ород, бууж тушаа!» гэжэ хашхараадан байна, танкынь тойруулан һолоомо асааба оболхо, носоорёо тугэжэбэ. Механик Широков немецүүдэй үймөөн хоорондо люгээ нээжэ, зоолоо харахаа, хүүргын сүмэрхэй байдые обёорбо. «Һэмэээхэн буүя» гэһэн тэмдэг нүхэдтөө үгэбэ. Танкын гал дүлэндэ абташахада, тэдэнэр энэ газарһаа холо ошоһон байгаа һэн.

— Орёл хото. Курска дүхэриг шадархи байлдаанууд мартагдашагүй. Обоняань городто дайсад ехэ хүсэеэ суглуулаад байгаа. Одоол хатуу байлдаан болоо һэн. Эндэһээ ябажа үрдеэдүй эхэнэрнүүд, үбгэд, үхибүүдэй ямар байдалда ороһые тухайлмаар ааб даа. Нимэ үзэгдэл харахадаа, үзэн ядалгамнай бүришье хурсадаа бэлэй, — гэжэ Иван Андриянович мүнөө дурсан хөөрэдэг.

Танкистнууд байлдаанай ябасые зүбөөр тодорхойлжо сохилтоёо бүри шангадуулаа. Нэгэ тулалдаанай удаа комсомольско экипажда ВЛКСМ-эй ЦК-гай вымпел барюулагдажа, танкын командир Залинулин механик Широков хоёр часуудаар шагнагдаа һэн. Танкова бригада бүхыдөө гвардейскэ гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, 45-дахи танкова бригада гэжэ нэрлэгдээ.

Энэ райондо дайсанай шэлэгдэһэн танкова дивизинүүд эльгээгдэһэн байгаа. Гадна хас тамгата самолёдууд бомбололгоёо таһалдуулаагүй.

Танкын командир байһан Л. Н. Тихоновский мүнөө Черниговскэ областиин Корюковск хотодо ажаһуудаг. Тэрэ хүндөөр гэмэлтэн шархатажа, хоёр хүлөө тайруулха баатай болоһон юм. Харьков хотые сүлөөлгын үедэ танкова батальон капитан Горячих гэгшын командованиин доро Полтава—Харьков гэһэн түмэр харгые немецүүдһээ аршалха даабаритай һэн. Водяная станциин дэргэдэ батальон 6 хоногой туршада дайлалдаха зуураа 25 танк, 6 миномёт, 15 томо буу һалгааһан байна.

Винница шадар комсомолец Широковой оролсодог взводойхид дайсанай тылдэ тагнуулда ошохо гэһэн захиралта абаа һэн. Даабарияа амжалтатай дүүргээд бусажа ябаха замдаа взводойхид дайсанай бүхэли эшелон, 20 танк, 21 томо буу, миномёдуудые һалгааһан, олон солдат, офицернүүдые хорооһон байна. Взводой командир Соколов энээнэй удаа Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Механик Широковой жолоододог танкда тагнуулай начальник капитан Шарошкин һуулсажа, тагнуулда дахинаа гарабад. Фашистнар энэ үедэ сухарибашье, һүни тээшээ нэгэ һуурнинай дэргэдэ «амяа абахаяа» тогтоһон байгаа. Шарошкин люгээ нээжэ, оршон тойронние хаймадан хараһанай удаа, мотоороо унтараахыень Широковто захирба. Энэ үедэ ашаа тээһэн томо фурманка, машинанууд һубарилдаба. «Имэнүүд гансал немецүүдтэ байдаг. Машинаяа зуун метртэ урагшань дабшуула» гэһэн удаадахи захиралта соностоо һэн. Нигэжэ дайсадай машинанууд хюдагдаа бэлэй. Немецүүд сооһоо амиды үлэһэн унтер-офицер «нимэ оһол байдалда орохобди гэжэ огто һанаагүйбди. «Пантерэ» маннние хамгаална гэжэ найданхай һэмди» гээ бэлэй.

Үүр хираалха үеэр танк нэгэ гэрэй хажууда зогсобо. Үндэр томо хүн гэрһээ гаража ерээд, немец хэлэн дээрэ «Эндэ юу хэжэ байнат?» гэжэ асууба. Совет танкистнууд саг дары тэрэнние буудажархёо. Энэмнай 19-дэхи танкова дивизиин командир, генерал-лейтенант Шмидт байгаа бшуу. Хажуудахи гэрнүүдһээ гүйжэ гараһан хэдэн немец баһал һомондо дайруулан унаа бэлэй. Танкистнууд немецүүдэй шухаг документнүүдыень абажа, өөһэдынхидтөө хүргэһэн байгаа.

Дайнай утаа уняар мүнөө агаарыемнай бузарланагүй. Гэбэшье тэрэ аймшагтай үе ветерануудта һанагдадаг, тэдэнэй дурсалганууд сэдьхэлдэмнай нангин мэдэрэл түрүүлдэг. Иван Андриянович Широков мүнөө Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводто хүдэлдэг юм. Урдынхидаал бүхэриг бүхэ зандаа. Сэрэгэй даабари эрхимээр дүүргэдэгтээл адляар ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандадаг. Тиимэһээл сэрэгшэн хэзээдэшье сэрэгшэн зандаа, жагсаалдаа үлэдэг гэһэн үгын гүн удха тухай бодомжолоо бэлэйб.

П. СКРИПКИН,
отставкада гараһан подполковник.

ТҮҮХЫН БАР...

БААТАРШАЛГАДА УРЯАЛАГША Б...

Гушан долоон оной эхеэр «Огонёк» журналай хуудаһанда уран зурааша И. Прянишниковай 1874 ондо зураһан «1812 ондо» гэһэн зураг гараа бэлэй. Энэ зураг дээрэ Россида добтолон ороод, бута сохигдоһон Наполеоной сэрэгшэд манай ниираг сэрэгшэдтэ туулган Франци тээшээ шуурга һүрин һалиржа ябана. Энэ зураг һонирхон хаража һуутарни, жаахан Соёлма басагамни: «Нимэ зураг нагаса эжын банка дээрэ байдаг лэ» — гэээд асаржа харуулба. Үни сагһаа шорой тооһон болошоһон банка дээрэ обёоржо харахадамнай нээрээ зураг бии хэбэртэй бүрыбэ. Тэрэ дороо банкаяа угаабабди. Зурагынь аржыһаар гаража ерээ бэлэй.

Олон юумэ үзэһэн, холуур ябаһан нютагайнгаа зондо хүндэтэй Зонды Бадиев үбгэнтэй хөөрэлдэхэдөө энэ зураг тухай хөөрэжэ харуулбаб.

— М. И. Кутузовай ко... ро ородой армиин франц... шүүлые бута сохиһонһо... жэлэй ойдо зорюулагдан... таршалгые мүнхэлэн тэрэ... даһан байгаа ёһотой. Агу... урда, үшөө залуудаа Ш... магһаа нимэ банкатай ам... асараа бэлэйбди, — гэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаал... дайнай жэлнүүдтэ фронт... даа, булигдажа бэеэ туша... нарые харахадаа, М. Ку... ной бии болгогдоходо гэр... нааданхай соо байһан т... банка ходо һанаандам ор... хол түрүүлэн, баатаршал... ша бэлэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тэрэ б... ЦОКТО...

Монгол һайхан орондо

ГАЙХАМШАГТА ҺАЙНДЭРӨӨ УГТАХАДАА

Гайхамшагта һайндэрөө — Д. Сүхэ-Баатарай түрэһөөр 90 жэлэй ойе тэмдэглэхэдээ, монгол арад ажалайнгаа үрэ дүнгүүдые согсолбо.

«1982 ондо Монголой арадай ажахы ба соёлой хүгжэлтын түсэбүүдэй дүүргэлтын даб дээрэхи дүнгүүд тухай» МНР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, Агууехэ Октябриин социалис революциин 65 жэлэй ба СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойнуудые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө орон дотор үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөн республикын ажалшадай үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ шухала эрхэ нүхэсэл болоһон байна. СССР болон бусад аха дүү социалис оронуудтай Монголой экономикын хани харилсаанай үнгэрэгшэ жэлдэ улам үргэдхэгдэһэнэй ашаар республикын олониитын хамтын продукт үнгэрэгшэ жэлтэй сасуулбал — 7.6, национальна доход 7.4 процентээр ургаа. энээнэй ехэнхи хубинь ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй ашаар туйлагдаа.

МНР-эй хүдөө ажахы, тэрэ тоодо гол һалбаринь болохо мал ажал тогтуурритай һайнаар хүгжэнэ. 1982 ондо 9.4 миллион толгой малай түл түлжүүлэгдэжэ, малай тоо толгойе олошоруулха гүрэнэй түсэб 101.1 процентээр дүүргэгдээ. Мүнөө МНР-эй ниитын малай тоо 24 миллион 764 мянганда хүрөө гэхэ гү, али 1981 онтой сасуулбал, 2.1 процентээр ургаба. Үнгэрһэн жэлдэ хүдөө ажахын һаяын һалбариин — газар тарялангай ажалшад һайнаар хүдэлөө. 550 мянган тонно ороохо ургуулаа — энэнь 1981 онойхиһоо 1,6 дахин ехэ болоно. Огородой эдеэнэй баян ургаса хураагдаба.

Хүдөө ажахын материально-техническэ баазые бэхижүүлхын тула мүнгэ һомололго нилээд дээшэлбэ. Госхозуудта, малай тэжээл бэлэдхэдэг ажахынуудта ба хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ олон тоото тракторнууд, таряа хурааха комбайнууд, автомашинанууд, бусад ондоо техникэ болон минеральна үтэгжүүлгэнүүд үгтэнхэй.

Олонхи министерствэнүүд ба промышленна предприятинууд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Промышленностиин продукци гаргаха түсэб 101,8 процентээр, тэрэнние гүрэндэ худалдаха түсэб 103,5 процентээр дүүргэгдээ.

Ажалай жагсаалай түрүү зэргэдэ монгол-совет ашагта малтамал шанаржуулдаг «Эрдэнэт» гэжэ комбинат, «Налайха» шахта, Бэрхын уурхай болон ондоо предприятинууд дабшана. Үнгэрһэн жэлдэ 804 промышленна объект, тэдэнэй дунда Бага-Нуурай нүүрһэнэй уурхайн түрүүшын ээлжээн, Бага-Хангай — Бага-Нуурай түмэр харгы, Дархандахи минеральна хүбэн ба дулаа табихагүй материалнуудай завод. Улаан-Баатарай автомобиль заһабарилдаг заводой дэргэдэхи прицеп ба автобусуудай, мүн хүнгэн машинануудай кузов хэдэг цех гэхэ мэтэ болонод. Эдэ объектнүүдэй ехэнхинь совет мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар ба техническэ туһаламжаар баригданхай. Энэ табан жэлэй һүүл болотор (1981 — 1985 он) Монголдо СССР-эй үзүүлһэн туһаламжа бүхыдөө урдахи табан жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин ехэ болохо.

Ажалшадай һуудал байдал болон соёлые хүгжөөхэ программанууд орон дотор үргэнөөр бэелүүлэгдэжэ байна. 1981 онтой сасуулхада, мүнгэн олзо зургаа шахуу процентээр дээшэлээ. Розничнэ худалдаа наймаанай эрьесэ хэлбэришэгүй ургана.

Үхибүүдэй саадуудай тоо олошороо, медицинскэ хангалга һайжараа. Хубисхалай урда тээ нэгэшье медицинскэ эмхи зургаангүй, нэгэшье национальна врачгүй байһан орондо мүнөө 10 мянган хүн бүхэндэнь медицинын дээдэ һургуулитай, 23 мэргэжэлтэд хүртэнэ. Энээгээрээ Великобританиһаа, Италиһаа, Франциһаа, Бельгиһээ үлүү олон юм.

Монгол арад ерээдүй тээшээ бата найдамтайгаар харана. Долоодохи табан жэлэй гурбадахи жэлэй эхеэр республикын ажалшад СССР—МНР хоёрой хоорондохи эб найрамдалай, хани барисаанай болон нэгэ нэгэндээ туһалалсалгын договорой 37-дохи жэлэй ойдо, мүн Д. Сүхэ-Баатарай түрэһэн үдэрэй хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудаар ба баяр ёһололой ябуулгануудаар угтаһан байна. Эдэ һайндэрнүүдтэ зорюулагдаһан митингнүүд ба суглаанууд гүнзэгы һүлдэтэй — совет арадай зүгһөө Монголдо интернациональна үнэн зүрхэнэй туһа хүргэһэн тухай хөөрэлдөөн болобо. «Орон доторхи ажалша араднай ба ороноймнай газаа талада Совет Росси халаа Монголой бэеэ даагаад хүгжэлтын түшэг тулгуурита хүсэн мүн болоно», — гэжэ Д. Сүхэ-Баатарай сэсэн мэргэн захяа заабарида хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байһанаа Монгол орон мэдүүлнэ.

Сергей УЯНАЕВ,
АПН-эй корр.

Улаан-Баатар.

СПОРТ · Спорт · СПОРТ · Спорт · СПОРТ

ГУРБАН МЕДАЛЬТАЙ БУСАБА

Москва хотын Тимирязевай академиин спортын комплекс соо дүрэ буляалдаата барилдаагаар РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын түгэсхэлэй мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Ехэ энэ мүрысөөндэ Россин Федерациин хүдөө ажахын институдуудай студентнэрэй команда хабаадаһан байгаа. Тиин хамтадаа 37 команда түрүү һуури эзэлхын түлөө хэдэн үдэрэй туршада хүсэ шадалаа туршалсаба. Эндэ манай республикын хүдөө ажахын институдай команда табадахи һуури эзэлжэ ерээ.

Зооинженернэ факультедэй гурбадахи курсын студент Баир Дармаев 57 килограммай шэгнүүртэ барилдахадаа түрүү һуури эзэлжэ, алтан медаляар болон РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын үнэтэ бэлэгээр шагнагдаба. Механизациин факультедэй студент Хубито Цыренов 48 килограммай шэгнүүртэн сооһоо хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн медальда хүртөө. Хүдөө ажахын институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын багша Виктор Абушев бронзо медаляар шагнагдаа. Тэрэ командадаа 62 килограммай шэгнүүртэ барилдаашанай үгы дээрэһээ ондоо шэгнүүртэ барилдааха юм. Мүрысөөндэ дүрбэдэхи һуури эзэлһэн Балдан Базаров энэ ехэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадабашье, яһала ургажа ябаһанаа харуулаа. Тэрэ 52 килограммай шэгнүүртэ барилдаһан байгаа.

Ерэхэ жэлдэ гэхэ гү, али 1984 ондо РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын түгэсхэлэй мүрысөө Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаһан байна.

Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын институдай барилдаашадай команда һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Россин Федерациин дээдэ һургуулинуудай дунда түрүүшын эрхим зургаан командануудай тоодо оролсожо ябана.

Манай институдай бүхэ барилдаашад мүнөөдэр хүрэтэр гэхээр өөрын спортын залгүй дээрэһээ һорилго, бэлэдхэл гарахадаа ехэ хүшэр байдалда ороно гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ эндэ баригдажа эхилһэн спортын залые түргэн ашаглалгада үгэжэ, барилдаашадаа баясуулхай гээд һанагдана.

С. КАЛМЫКОВ,
дүрэ буляалдаата барилдаагаар институдай ахалагша тренер.

СПОРТ · Спорт · СПОРТ · Спорт · СПОРТ

РИНГ ДЭЭРЭ—ЭДИРШҮҮЛ

Эдиршүүлэй дунда боксоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо боложо байна. Хүдөөгэй 15, городой 3 районой 150 гаран эдир боксер хабаадажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байнхай.

Энэ хадаа һурагшадай хабарай амаралтын үедэ Хабаровск хотодо үнгэргэгдэхэ зонын мүрысөөнэй урда тээхи харалга мүн болоно. 16—17 наһанай эдир хүбүүд эндэ хабаяа туршана.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ Кабанскһаа И. Маковеев, Хориһоо Э. Ванданов гэгшэд бар хүсэтэй, гоё һайхан арга дүрэтэй байһанаа харуулжа, илалтануудые түйлаба.

48 килограмм. Загарайн районой түлөөлэгшэ Олег Пятков һурагшадай дунда үнгэргэгдэһэн зонын мүрысөөндэ илажа, РСФСР-эй түгэсхэлэй нааданда хабаадаха эрхэдэ хүртөө һэн. Мүнөө тэрэ В. Найдановтай (Сэлэнгэ) тулалдахадаа, онобшотой шанга сохилтоор илажа гараа. А. Хусаев (Түнхэн) — Э. Чимитов (Хори) гэгшэд ана-мана тулалдажа, суглараашадые һонирхуулба. Александр шамбай сүлхэ байжа, удаадахи дүхэригтэ гараһан байха юм.

57 килограмм. Залуу тренер Сергей Васильев һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Закаменск хотодо хүдэлхэдөө, бэлигтэй бэрхэ эдир хүбүүдые шэлэжэ олоод, һайнаар һурган һоржо, ехэ ехэ мүрысөөндэ амжалта түйланхай. Энэшье үдэр тэрэнэй һурган хүмүүжүүлдэг В. Махутов, О. Жалсараев гэгшэд гоё һайханаар наадажа, сугларагшадай магтаалда хүртэбэ.

Хойто-Байгалай районой суглуулагдамал команда БАМ-ай барилгашадые түлөөлбэ. Нёдондо жэл Буряадай АССР-эй чемпион болоһон В. Гагуев нэрэ солоёо хамгаалха хүсэлэнтэй. Түрүүшын үдэр тэрэ М. Клементьевтэй (Мухар-Шэбэр) тулалдахадаа, яаха аргагүй булюу байжа, шүүжэ гараа.

Бусад шэгнүүрнүүдтэ Д. Молохоев (Түнхэн) — З. Дондубонние (Хэжэнгэ), В. Хамнаев (Ярууна) — А. Тыхеевые (Октябрьска район), П. Степанов (Октябрьска район) — Д. Шунковые (Улаан-Үдын район), М. Манхоев (Железнодорожно район) — Ч. Батуевые (Сэлэнгэ), Н. Григорьев (Бэшүүр) — В. Васильевые (Октябрьска район), В. Бушин (Прибайкали) В. Будаевые (Закаменск) шүүгээ.

Хориһоо ерэһэн А. Туманов, Железнодорожно районһоо О. Двойнишников, Баргажанһаа Е. Чирков, Октябрьска районһоо В. Непогодьев гэгшэд һайн һорилго бэлэдхэлтэй байжа, илалтануудые түйлаба.

Мүнөөдэр хахад финалай мүрысөөн боложо, түгэсхэлэй нааданда хабаадаха эгээл эрхимүүдые тодоруулха байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Прибайкалиин районой суглуулагдамал командын тренер, спортын мастерта кандидат Анатолий Куренков һурагшадаа заабари зүбшэл үгэжэ байна.

В. ПЛУТТЫН фото.

ТОБШОХОНООР

△ СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө урилдаан Душанбе хотодо һаяхан үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ ороной спортын бүлгэмүүдэй хоёр зууһаа дээшэ урилдаашад хабаадаа юм. Тэдэнэй дунда ороноймнай мэдээжэ спортсменүүд олон байгаа.

Таба мянган метрэй зайда ороной эхэнэрнүүдэй суглуулагдамал командын гэшүүд хабаадаа. Жэшээнь, уласхоорондын классай СССР-эй спортын мастер Татьяна Позднякова энэ зайда зургаадахи һуури эзэлээ.

△ Олимпиин нааданай хоёр удаа чемпион Владимир Куцай нэрэмжэтэ ЦСКА-гай хүнгэн атледүүд болон футболой комплексдо хүнгэн атлетикээр Москва хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө үбэлэй нээмэл урилдаан үнгэргэгдэбэ. 1500 метрэй зайда урилдаһан Татьяна Позднякова түрүү һуури эзэлээ. Энэ зайгаа тэрэ 4 минута 6,4 секунда соо гаталжа, 1980 ондо өөрынгөө тогтооһон Буряадай АССР-эй рекордые табан секундаар һайжаруулжа шадаба. Нютагаймнай басаган мүнөө 800, 3000 метрэй зайнуудта урилдахадаа, республикын дүрбэн рекорд тогтоогоод ябана.

△ Бэртэһэнэй удаа хэдэн һара аргалгада байһан, ороной мэдээжэ спортсмен, уласхоорондын классай спортын мастер Павел Яковлев Минск хотодо һаяхан үнгэргэгдэһэн урилдаанда хабаадалсаба. Тиихэдээ тэрэ 1500 метрэй зайе 3 минута 49,1 секунда соо гаталжа, Буряадай АССР-эй урилдаашад сооһоо шалгарба.

△ Фрунзе хотодо «Трудовые резервы» бүлгэмэй түбэй соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боксоор боложо дүүрэбэ. Ороной олон тоото хото городуудай хоёр зуугаад боксернууд энэ нааданда хабаадаһан байгаа.

51 килограммай шэгнүүртэ мүрысэһэн нютагаймнай хүбүүн, СССР-эй спортын мастер Виктор Пинтаев хоёрдохи һуури эзэлжэ шадаа.

△ Челябинск хотодо хүнгэн атлетикээр РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болобо. Эндэ хабаадаһан «Трудовые резервы» бүлгэмэй гэшүүд Евгения Ситникова, Сергей Антонов хоёр мүнгэн, бронзо медальнуудта хүртэбэ. СССР-эй спортын мастер Евгения Ситникова 800, 1500 метрэй зайнуудта хоёрдохи, мастерта кандидат Антонов 1500 метрэй зайда гурбадахи һуури эзэлһэн байгаа.

РСФСР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаһан эдэ хоёр СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ мүрысөөндэ хабаадалсахаар һуралсал-һорилго гаража байнхай.

△ «Трудовые резервы» бүлгэмэй Олимпиин наадануудай спортын баазада Буряадай АССР-эй спортсменүүд 1983 оной зунай ехэ мүрысөөнүүдтэ бэлэдхэл, һорилго гаража эхилбэ. Жэшээнь, уласхоорондын классай СССР-эй спортын мастер Надежда Виноградова РСФСР-эй, СССР-эй арадуудай спартакиадануудта хабаадахаар бэеэ зэһэнэ. Мүн спортын мастерта кандидат Наталья Соболева эдэ мүрысөөнүүдтэ хабаадаха юм. Эдэ хоёр спортын долоон зүйлөөр мүрысэхэ болоно.

СССР-эй спортын мастер Николай Суворов, мастерта кандидат Виктор Вихров гэгшэд спортын арбан зүйлэй мүрысөөнүүдтэ хабаадаха юм.

△ Авиационно промышленностиин предприятинуудай, һуралсалай эмхи зургаануудай спортсменүүдэй дунда боксоор ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Крамоторск хотодо болобо. Улаан-Үдын 11-дэхи ГПТУ-гай һурагша Цырен-Доржо Баянов эгээл хүнгэн хоёрдохи шэгнүүртэ мүрысэхэдөө, гурбадахи һуурида гаража, спортын мастерта кандидадай норматив дүүргэв.

М. БОРИСОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Арад зондоо алба хэхэ» — түрүү бэшэг. «Тарилгада түгэс бэлэдхэл» — Ю. Коркиной статья. «Харюусалга хубааритай гээшэ гү?» — Л. Зандановагай статья. «Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойдо» — материалнуудай суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Горкомой һургуули» — «Правда» газетэдэ толилогдоһон А. Беляковой статья. «Заводой социолог» — А. Машковичой статья. «Юрын лэ ушар» — Ф. Пилюгинэй мэдээсэл. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Эхэ ороной һалбаран мандалга — хүн бүхэнэй омогорхол» — нэгэ полит-үдэртэ зорюулагдаһан тусхай хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. Хилын саана. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

«Спортлотонуудай» февралиин 12-то үнгэргэгдэһэн 7-дохи тираж.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото». 4 — бокс, 6 — дзюдогоор барилдаан, 17 — конькигаар урилдалгын спорт, 23 — санаар һүрэлгэ ба хоёр зүйлэй мүрысөөн, 28 — мэргэн буудалга, 37 — автоспорт.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото». 1 — баскетбол, 13 — хадаһаа санаар һолжоролгын спорт, 14 — академическэ һэлюурдэлгэ, 26 — табан зүйлэй мүрысөөн, 36 — авиаспорт.

(ТАСС).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

